

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ

Кафедра соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я з
біостатистикою

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи,
Української медичної стоматологічної академії
професор І.П. Кайдашев
*
«9 березня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА ТА ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я
для аспірантів

напрямок підготовки
(шифр і назва напрямку підготовки)

22 - охорона здоров'я

спеціальність
(шифр і назва спеціальності)

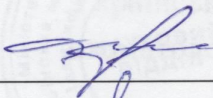
222 – медицина

Робоча програма дисципліни «Соціальна медицина та охорона здоров'я»
для аспірантів *напрямку підготовки 22 — Охорона здоров'я, спеціальності*
222 – Медицина.

«__» _____ 2019 року – 115 с.

Розробники: завідувач кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я з біостатистикою д.мед.н., професор Голованова І.А., доцент кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я з біостатистикою к.мед.н., доцент Белікова І.В.

Протокол № 4 від «09»
листопада 2019 року.
Секретар вченої ради

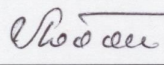
(В. Л. Філатова).

Завідувач кафедри
Протокол № 10 від «28»
травня 2019 року.

(І. А. Голованова).

Схвалено ЦМК медико -
біологічного профілю,
протокол № 1 від «12»
вересня 2019 року.
Голова ЦМК

(Г. А. Лобань).

ВСТУП

Навчальна дисципліна Соціальна медицина та охорона здоров'я є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців за третім рівнем вищої освіти з *напрямку підготовки 22 — Охорона здоров'я, спеціальності: 222 – Медицина.*

Дана дисципліна є за **вибором**.

Викладається у **I та IV семестрі I та IV року навчання в аспірантурі в обсязі – 420 год (14 кредитів ECTS)** зокрема: *лекції – 20 год., семінарські заняття – 180 год., самостійна робота – 220 год.* У курсі передбачено 2 модулі.

Завершується дисципліна – **іспитом**.

Мета дисципліни – підготовка аспірантів з фахового аналізу стану здоров'я населення, ознайомлення їх з медико-соціальними чинниками формування популяційного здоров'я та закономірностями найважливіших захворювань у світі та Україні. Формування теоретичних знань, практичних навичок та вмінь з оцінки стану здоров'я населення, сучасних принципів організації та економіки охорони здоров'я. Розробка та наукове обґрунтування соціальних, медичних, і економічних заходів щодо забезпечення оптимального рівня здоров'я населення і його активного довголіття. Розуміння сучасних концепцій та методів аналізу даних, матеріалів та методів наведених в наукових публікаціях за обраною темою/спеціалізацією.

Завдання дисципліни:

1. засвоєння теоретичних основ, сучасних принципів, закономірностей і правових засад громадського здоров'я та системи його охорони;

2. засвоєння методів визначення та аналізу основних показників громадського здоров'я у взаємозв'язку з чинниками, що на нього впливають;
3. ознайомлення з принципами оцінки організації та якості надання різних видів медичної допомоги та санітарно-епідеміологічного забезпечення благополуччя населення в умовах реформування галузі охорони здоров'я;
4. засвоєння принципів розробки заходів задля покращання здоров'я населення та окремих його контингентів;
5. формування знань з питання втрати працездатності, її видів, порядку організації експертизи працездатності та дій медичних працівників щодо конкретних ситуацій експертизи втрати працездатності;
6. ознайомлення та трактування законів і принципів менеджменту;
7. засвоєння принципів розробки управлінських рішень, спрямованих на вдосконалення діяльності закладів охорони здоров'я;
8. охарактеризувати найбільш актуальні проблеми популяційного здоров'я в Україні та медико-соціальні чинники, що впливають на здоров'я;
9. розробка напрямків оздоровлення населення та визначення принципів системи охорони здоров'я, його теоретичних та організаційних основ; розробка рекомендацій, щодо оптимізації профілактики хвороб;
10. аналіз діяльності органів та закладів охорони здоров'я, створення їх раціональних структур і наукове обґрунтування найбільш доцільних форм організації роботи, проведення реформування та реструктуризації.

В результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

знати:

- законодавчу базу в сфері охорони здоров'я;

- основні принципи доказової медицини;
- основні методи соціальної медицини;
- методи статистичної обробки даних;
- основні принципи надання медичної допомоги населенню;
- основні принципи організації надання первинної медико-санітарної, спеціалізованої, швидкої, високотехнологічної медичної допомоги, медичної допомоги пацієнтам, що страждають соціально-значимими і соціально зумовленими захворюваннями;
- організацію надання швидкої та первинної медико-санітарної допомоги в амбулаторно-поліклінічних та стаціонарних установах;
- організацію господарської діяльності медичної організації;
- організацію лікувально-діагностичного процесу в медичній організації;
- організацію роботи організаційного методичного відділу медичної організації;
- організацію роботи інформаційно-аналітичного відділу медичної організації;
- особливості проведення перевірок медичних організацій.

вміти:

- організувати роботу окремих підрозділів медичної організації (клініко-діагностичної лабораторії, відділення функціональної діагностики, харчоблоку і т.д.);
- розраховувати основні показники, що характеризують стан здоров'я населення;
- розраховувати основні показники, що характеризують діяльність швидкої допомоги, амбулаторно-поліклінічного та стаціонарного закладу;
- забезпечувати організацію лікувально-профілактичної, адміністративно-господарської і фінансової діяльності медичної

організації;

- визначати види спеціалізованої медичної допомоги;
- використовувати стандарти надання спеціалізованої медичної допомоги для розрахунку реальних витрат на надання даного виду медичної допомоги в конкретному медичному закладі (диспансер, лікарня) або підрозділі (кабінет і т.д.);
- організовувати роботу середнього і молодшого медичного персоналу.

володіти:

- методами розрахунку і аналізу статистичних показників, що характеризують діяльність охорони здоров'я;
- принципами формування переліку соціально значущих і соціально-обумовлених захворювань;
- принципами організації кадрової служби медичної організації;
- методикою аналізу діяльності різних підрозділів медичної організації;
- практичними навичками в області складання різних звітів.

Місце дисципліни (в структурно-логічній схемі підготовки фахівців відповідного напрямку): дисципліна соціальна медицина та охорона здоров'я виступає спецпредметом у освітньо-науковій програмі підготовки докторів філософії за спеціальністю 222 – Медицина.

Цикли підготовки в аспірантурі:

I. Цикл оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями:

1. Історія та філософія науки;
2. Біоетика;
3. Біоінформатика;

4. Психологія спілкування;

5. Психологія та педагогіка вищої школи.

II. Іноземна мова:

1. Курс англійської / німецької мови наукового спілкування.

III. Цикл набуття універсальних навичок дослідника:

1. Методологія наукового і патентного пошуку;

2. Медична статистика;

3. Клінічна імунологія;

4. Клінічна епідеміологія;

IV. Спеціальність:

1. Спецпредмет (**соціальна медицина та охорона здоров'я**).

Зв'язок з іншими дисциплінами. Соціальна медицина та охорона здоров'я (ОЗ) тісно пов'язана з іншими дисциплінами: з біостатистикою в контексті вивчення факторів формування кількісних закономірностей суспільного здоров'я, економікою ОЗ в контексті особливостей економічних вимірів суспільних процесів та особливостей організації даних, з епідеміологією в контексті вимірів популяційних процесів та планів збору інформації, клінічними дисциплінами в контексті оцінки ефекту методів діагностики та профілактики захворювань та їх наслідків, оптимізації маршруту пацієнта, діяльності відділення (ЛПЗ). Дисципліна спрямована на формування фахівця-управлінця в галузі охорони здоров'я, який має сучасні знання аналізу популяційного здоров'я та медико-соціальних чинників його формування.

Контроль знань і розподіл балів, які отримують аспіранти.

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

До модуля I входять теми 1-38, зокрема за змістовими модулями: змістовий модуль 1 (ЗМ1) – теми 1- 6, змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 7 – 15, змістовий модуль 3 (ЗМ3) – теми 16-24, змістовий модуль 4 (ЗМ4) – теми 25 –38. До модуля II входять теми 39-73, зокрема за змістовими модулями: змістовий модуль 1 (ЗМ1) – теми 39-53, змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 54-73.

Обов'язковим для іспиту є складання підсумкових модульних контролів за модулями I та II.

Оцінювання за формами контролю:

	ЗМ1		ЗМ2		ЗМ3		ЗМ4	
	<i>мін</i>	<i>макс</i>	<i>мін</i>	<i>макс</i>	<i>мін</i>	<i>макс</i>	<i>мін</i>	<i>макс</i>
Усна доповідь	50	60	50	60	50	60	50	60
Доповнення	5	20	5	20	5	20	5	20
Індивідуальна робота	5	20	5	20	5	20	5	20
«3» - мінімальна оцінка, яку може отримати аспірант								
1 – мінімальна/максимальна залікова кількість робіт чи завдань.								

Для аспірантів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум* – **40 балів** для одержання іспиту обов'язково *перескладання ПМК I та МПК II.*

При простому розрахунку (середнє арифметичне) отримаємо:

	ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ІСПИТ	Підсумкова оцінка (М)
Мін	60	60	60	60	60	60
Макс	100	100	100	100	100	100

При цьому, кількість балів:

1-34 відповідає оцінці «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни;

35-59 відповідає оцінці «незадовільно» з можливістю повторного складання;

60-64 відповідає оцінці «задовільно» (достатньо);

65-74 відповідає оцінці «задовільно»;

75-84 відповідає оцінці «добре»;

85-89 відповідає оцінці «добре» (дуже добре);

90-100 відповідає оцінці «відмінно».

Шкала відповідності (за умови заліку)

За 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
90 – 100	5	відмінно
85 – 89	4	добре
75 – 84		
65 – 74	3	задовільно
60 – 64		
35 – 59	2	не задовільно
1 – 34		

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА

Модуль I.

Змістовий модуль 1. Соціальна медицина: предмет, методи. Медико-соціальні аспекти демографії .

Тема 1. Розвиток і становлення соціальної медицини як науки (8 год.).

Тема 2. Поняття про системний аналіз (6 год.).

Тема 3. Поняття про статистичні, демографічні, історичні, експериментальні, епідеміологічні, економічні, соціальні методи, методи експертних оцінок, моделювання, прогнозування (6 год.).

Тема 4. Значення соціальної медицини для формування охорони здоров'я (4 год.).

Тема 5. Демографія. Медико-соціальні аспекти демографічних процесів в Україні і світі. Проблеми відтворення населення. Методика обчислення та аналіз основних демографічних показників (5 год.).

Тема 6. Контроль змістового модуля (1 год.).

Змістовий модуль 2. Медико-соціальні аспекти захворюваності населення.

Тема 7. Поняття про захворюваність, мета її вивчення. Медико-соціальне значення захворюваності як провідної причини тимчасової або стійкої втрати працездатності, смертності (10 год.).

Тема 8. Вплив захворюваності на потреби забезпечення населення медичною допомогою, на здоров'я майбутніх поколінь (10 год.).

Тема 9. Економічні витрати, пов'язані із захворюваністю, у т.ч. із захворюваністю на соціально значущі та небезпечні хвороби (10 год.).

Тема 10. Методи вивчення захворюваності, можливості застосування окремих методів, їх переваги і недоліки (10 год.).

Тема 11. Застосування методів епідеміологічних досліджень при вивченні захворюваності на неінфекційні захворювання (12 год.).

Тема 12. Фактори, що впливають на повноту даних про захворюваність в залежності від методів її вивчення (10 год.).

Тема 13. Міжнародна класифікація хвороб і проблем, пов'язаних зі здоров'ям (8 год.).

Тема 14. Види захворюваності, що вивчаються в Україні (9 год.).

Тема 15. Контроль змістового модуля (1 год.).

Змістовий модуль 3. Медична статистика. Доказова медицина.

Тема 16. Основи медичної статистики (8 год.).

Тема 17. Основні методи статистичної обробки медичної інформації (14 год.).

Тема 20. Поняття про доказову медицину (14 год.).

Тема 21. Оцінка достовірності результатів медико-статистичного дослідження (8 год.).

Тема 22. Метод стандартизації: сутність, значення та застосування (8 год.).

Тема 23. Клінічна епідеміологія (4 год.).

Тема 24. Контроль змістового модуля (1 год.).

Змістовий модуль 4. Організація окремих видів медичної допомоги різним контингентам населення.

Тема 25. Організація амбулаторно-поліклінічної допомоги міському населенню (4 год.).

Тема 26. Первинна медико-санітарна допомога (4 год.).

Тема 27. Організація стаціонарної допомоги міському населенню (4 год.).

Тема 28. Особливості організації надання медичної допомоги сільському населенню.

Тема 29. Організація надання швидкої медичної допомоги (4 год.).

Тема 30. Охорона дитинства і материнства в Україні (4 год.).

Тема 31. Організація роботи медичних організацій, що забезпечують охорону дитинства і материнства (6 год.).

Тема 32. Медико-соціальні аспекти найважливіших неінфекційних захворювань (4 год.).

Тема 33. Страхова медицина (3 год.).

Тема 34. Інформаційно-аналітичне забезпечення охорони здоров'я (6 год.).

Тема 35. Забезпеченість медичною допомогою. Класифікація видів медичної допомоги. Проблеми організації амбулаторно-поліклінічної, стаціонарної, швидкої, екстреної допомоги (4 год.).

Тема 36. Роль різних лікувально-поліклінічних закладів у медичному забезпеченні міського та сільського населення. Профілактична робота поліклінік і амбулаторій. Диспансерний метод, його принципи, етапи диспансеризації (6 год.).

Тема 37. Контроль змістового модуля (1 год.).

Тема 38. Підсумковий модульний контроль (2 год.).

Модуль II.

Змістовий модуль 1. Основи менеджменту.

Тема 39. Менеджмент в охороні здоров'я (4 год.).

Тема 40. Менеджмент як наука: закони, принципи, методи (4 год.).

Тема 41. Школи менеджменту (6 год.).

Тема 42. Сучасні тенденції розвитку (4 год.).

Тема 43. Системний, ситуаційний менеджмент (4 год.).

Тема 44. Чинники, що впливають на ефективність управління охороною здоров'я (6 год.).

Тема 45. Принципи управління медичною організацією (4 год.).

Тема 46. Менеджмент в рамках програм громадського здоров'я (4 год.).

Тема 47. Особливості процесу управління в системі охорони здоров'я на галузевому, місцевому та організаційному рівнях в сучасних умовах (6 год.).

Тема 48. Управління якістю медичної допомоги (6 год.).

Тема 49. Роль керівника в забезпеченні ефективності діяльності закладів охорони здоров'я (8 год.).

Тема 50. Управлінське рішення: визначення, етапи реалізації, переваги та недоліки різних методів його прийняття (10 год.).

Тема 51. Визначення виду управлінського рішення (10 год.).

Тема 52. Особливості реалізації управлінських рішень з урахуванням соціально-психологічних прошарків колективу (7 год.).

Тема 53. Контроль змістового модуля (1 год.).

Змістовий модуль 2. Економіка охорони здоров'я.

Тема 54. Предмет та методи економіки охорони здоров'я (6 год.).

Тема 55. Ефективність використання ресурсів в галузі охорони здоров'я (6 год.).

Тема 56. Охорона здоров'я як галузь економіки. Медична послуга (4 год.).

Тема 57. Розвиток галузі охорони здоров'я в умовах економічних трансформацій в Україні (4 год.).

Тема 58. Основи маркетингу в галузі охорони здоров'я (5 год.).

Тема 59. Ринковий механізм послуг охорони здоров'я та його основні елементи (4 год.).

Тема 60. Оплата праці в галузі охорони здоров'я (6 год.).

Тема 61. Ціноутворення в галузі охорони здоров'я (4 год.).

Тема 62. Фінансування охорони здоров'я в Україні (4 год.).

Тема 63. Закордонний досвід фінансування охорони здоров'я (4 год.).

Тема 64. Бюджетне та позабюджетне фінансування охорони здоров'я (6 год.).

Тема 65. Медико-статистичні показники оцінки здоров'я населення (6 год.).

Тема 66. Складові частини системи охорони здоров'я (8 год.).

Тема 67. Керуюча та керована системи в охороні здоров'я (8 год.).

Тема 68. Економічна оцінка в сфері охорони здоров'я (8 год.).

Тема 69. Конкуренція в сфері охорони здоров'я (8 год.).

Тема 70. Економічна оцінка в сфері охорони здоров'я (8 год.).

Тема 71. Оплата медичних послуг (6 год.).

Тема 72. Контроль змістового модуля (1 год.).

Тема 73. Підсумковий модульний контроль (2 год.).

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва курсу	Всього годин	Вид заняття		
			лекції	практичні заняття	Самостійна робота
		230	10	90	130
	Змістовий модуль 1 Соціальна медицина: предмет, методи. Медико-соціальні аспекти демографії	30	2	10	18
1.	Розвиток і становлення соціальної медицини як науки.	8	2	2	4
2.	Поняття про системний аналіз.	6	-	2	4
3.	Поняття про статистичні, демографічні, історичні, експериментальні, епідеміологічні, економічні, соціальні методи, методи експертних оцінок, моделювання, прогнозування.	6	-	2	4
4.	Значення соціальної медицини для формування охорони здоров'я.	4	-	1	3
5.	Демографія. Медико-соціальні аспекти демографічних процесів в Україні і світі. Проблеми відтворення населення. Методика обчислення та аналіз основних демографічних показників.	5	-	2	3
6.	Контроль змістового модуля	1	-	1	-
	Змістовий модуль 2 Медико-соціальні аспекти захворюваності населення	80	4	30	46
7.	Поняття про захворюваність, мета її вивчення. Медико-соціальне значення захворюваності як провідної причини тимчасової або стійкої втрати працездатності, смертності.	10	-	4	6
8.	Вплив захворюваності на потреби забезпечення населення медичною допомогою, на здоров'я майбутніх поколінь.	10	-	4	6

9.	Економічні витрати, пов'язані із захворюваністю, у т.ч. із захворюваністю на соціально значущі та небезпечні хвороби.	10	-	4	6
10.	Методи вивчення захворюваності, можливості застосування окремих методів, їх переваги і недоліки.	10	-	4	6
11.	Застосування методів епідеміологічних досліджень при вивченні захворюваності на неінфекційні захворювання.	12	2	4	6
12.	Фактори, що впливають на повноту даних про захворюваність в залежності від методів її вивчення.	10		4	6
13.	Міжнародна класифікація хвороб і проблем, пов'язаних зі здоров'ям.			3	5
14.	Види захворюваності, що вивчаються в Україні.	9	2	2	5
15.	Контроль змістового модуля	1	-	1	-
	Змістовий модуль 3 Медична статистика. Доказова медицина	60	2	25	30
16.	Основи медичної статистики.	8	2	2	4
17.	Основні методи статистичної обробки медичної інформації.	14	-	6	8
20.	Поняття про доказову медицину.	14	-	6	8
21.	Оцінка достовірності результатів медико-статистичного дослідження.	8	-	4	4
22.	Метод стандартизації: сутність, значення та застосування.	8	-	4	4
23.	Клінічна епідеміологія.	4	-	2	2
24.	Контроль змістового модуля	1	-	1	-
	Змістовий модуль 4 Організація окремих видів медичної допомоги різним контингентам населення.	60	2	25	30
25.	Організація амбулаторно-поліклінічної допомоги міському населенню.	4	-	2	2

26.	Первинна медико-санітарна допомога.	4	2	2	2
27.	Організація стаціонарної допомоги міському населенню.	4	-	2	2
28.	Особливості організації надання медичної допомоги сільському населенню.			1	2
29.	Організація надання швидкої медичної допомоги.	4	-	2	2
30.	Охорона дитинства і материнства в Україні	4	-	2	2
31.	Організація роботи медичних організацій, що забезпечують охорону дитинства і материнства.	6	-	2	4
32.	Медико-соціальні аспекти найважливіших неінфекційних захворювань.	4	-	2	2
33.	Страхова медицина.	3	-	1	2
34.	Інформаційно-аналітичне забезпечення охорони здоров'я.	6	-	2	4
35.	Забезпеченість медичною допомогою. Класифікація видів медичної допомоги. Проблеми організації амбулаторно-поліклінічної, стаціонарної, швидкої, екстреної допомоги.	4	-	2	2
36.	Роль різних лікувально-поліклінічних закладів у медичному забезпеченні міського та сільського населення. Профілактична робота поліклінік і амбулаторій. Диспансерний метод, його принципи, етапи диспансеризації.	6	-	2	4
37.	Контроль змістового модуля	1	-	1	-
38.	Підсумковий модульний контроль	2	-	2	-
		190	10	90	90
	Змістовий модуль 1 Основи менеджменту.	84	4	40	40
39.	Менеджмент в охороні здоров'я.	4	-	2	2
40.	Менеджмент як наука: закони, принципи, методи.	4	-	2	2

41.	Школи менеджменту.	6	2	2	2
42.	Сучасні тенденції розвитку.	4	-	2	2
43.	Системний, ситуаційний менеджмент.	4	-	2	2
44.	Чинники, що впливають на ефективність управління охороною здоров'я.	6	2	2	2
45.	Принципи управління медичною організацією.	4	-	2	2
46.	Менеджмент в рамках програм громадського здоров'я.	4	-	2	2
47.	Особливості процесу управління в системі охорони здоров'я на галузевому, місцевому та організаційному рівнях в сучасних умовах.	6	-	4	2
48.	Управління якістю медичної допомоги.	6	-	4	2
49.	Роль керівника в забезпеченні ефективності діяльності закладів охорони здоров'я.	8	-	4	4
50.	Управлінське рішення: визначення, етапи реалізації, переваги та недоліки різних методів його прийняття.	10	-	4	6
51.	Визначення виду управлінського рішення.	10	-	4	6
52.	Особливості реалізації управлінських рішень з урахуванням соціально-психологічних прошарків колективу.	7	-	3	4
53.	Контроль змістового модуля	1	1	-	1
	Змістовий модуль 2 Економіка охорони здоров'я.	106	6	50	50
54.	Предмет та методи економіки охорони здоров'я.	6	2	2	2
55.	Ефективність використання ресурсів в галузі охорони здоров'я.	6	-	2	2
56.	Охорона здоров'я як галузь економіки. Медична послуга.	4	-	2	2

57.	Розвиток галузі охорони здоров'я в умовах економічних трансформацій в Україні.	4	-	2	2
58.	Основи маркетингу в галузі охорони здоров'я.	5	-	3	2
59.	Ринковий механізм послуг охорони здоров'я та його основні елементи.	4	-	2	2
60.	Оплата праці в галузі охорони здоров'я.	6	2	2	2
61.	Ціноутворення в галузі охорони здоров'я.	4	-	2	2
62.	Фінансування охорони здоров'я в Україні.	4	-	2	2
63.	Закордонний досвід фінансування охорони здоров'я.	4	-	2	2
64.	Бюджетне та позабюджетне фінансування охорони здоров'я.	6	-	2	4
65.	Медико-статистичні показники оцінки здоров'я населення.	6	-	2	4
66.	Складові частини системи охорони здоров'я.	8	2	2	4
67.	Керуюча та керована системи в охороні здоров'я.	8	-	4	4
68.	Економічна оцінка в сфері охорони здоров'я.	8	-	4	4
69.	Конкуренція в сфері охорони здоров'я.	8	-	4	4
70.	Економічна оцінка в сфері охорони здоров'я.	8	-	4	4
71.	Оплата медичних послуг.	6	-	4	2
72.	Контроль змістового модуля	1	-	1	-
73.	Підсумковий модульний контроль	2	-	2	-
Всього за модулями I та II		420	20	180	220

Загальний обсяг **420 год**, в тому числі:

Лекцій – **20 год**.

Практичні заняття – **180 год**.

Самостійна робота - **220 год**.

МОДУЛЬ І
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1
**СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА: ПРЕДМЕТ, МЕТОДИ. МЕДИКО-
СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ДЕМОГРАФІЇ**

**ТЕМА 1. РОЗВИТОК І СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ
МЕДИЦИНИ ЯК НАУКИ (8 год.).**

**Лекція 1. Соціальна медицина як наука про здоров'я. Методи
соціальної медицини (2год.)**

Історичні періоди становлення та розвитку світової і вітчизняної соціальної медицини.

Земська медицина.

Медико-соціальні дослідження 19-го поч.20-го століття.

Контрольні запитання та завдання:

- 1) Чинники, що формують стан здоров'я населення.
- 2) Представники земської медицини.
- 3) Загальна декларація прав людини.

Практичне заняття (2 год.):

1.1. Методи соціальної медицини.

1.2. Закономірності громадського здоров'я, система його охорони.

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Розвиток та становлення соціальної медицини як науки.

Значення робіт видатних вчених, представників соціально-медичного напрямку в медицині.

Розвиток соціальної медицини в працях українських вчених ХХ століття: О.Корчака-Чепурківського, С.Кагана, З.Гуревича, С.Томіліна, Л.Лекарева, І.Хороша, Г.Лук'янової, О.Грандо.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузева [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

5. <https://ppt-online.org/495154>

ТЕМА 2. ПОНЯТТЯ ПРО СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ (6 год.).

Практичне заняття (2 год.):

2.1. Поняття системного аналізу, класифікація проблем.

2.2. Методи рішення.

2.3. Процедура прийняття рішень.

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Витоки системного аналізу.

Сутність системного аналізу.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України

IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузева [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

5. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

6. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.

7. Охорона здоров'я України: стан, проблеми, перспективи / Л. А. Чепелевська, О. Р. Ситенко, В. В. Бедний [та ін.] ; за ред. В. В. Лазоришинця. – Київ : 2014. – 607 с. : іл., табл.

ТЕМА 3. ПОНЯТТЯ ПРО СТАТИСТИЧНІ, ДЕМОГРАФІЧНІ, ІСТОРИЧНІ, ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ, ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ, СОЦІАЛЬНІ МЕТОДИ, МЕТОДИ ЕКСПЕРТНИХ ОЦІНОК, МОДЕЛЮВАННЯ, ПРОГНОЗУВАННЯ (6 год.).

Практичне заняття (2 год.):

3.1. Організація статистичних досліджень. Види статистичних досліджень.

3.2. Види та правила побудови стат.таблиць.

3.3. Статистична сукупність. Відносні величини, графічне зображення статистичних даних. Види відносних величин: інтенсивні, екстенсивні, співвідношення, наочності.

3.4. Варіаційні ряди, середні величини. Визначення варіаційного ряду та методика його побудови.

3.5. Аналіз рядів динаміки. Типи динамічних рядів. Показники динамічного ряду: рівень, абсолютний приріст, темп росту, відсоток приросту.

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Методика та методологія статистичних методів дослідження. Параметричні та непараметричні критерії.

Види демографічних методів дослідження: метод когорт, метод поперечного аналізу, методи стандартизації демографічних коефіцієнтів та ін..

Історичні методи дослідження.

Структура епідеміологічного методу.

Соціологічні методи дослідження: метод аналізу документів, метод спостереження, метод опитування та експерименту.

Метод експертних оцінок. Моделювання. Прогнозування.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України;

Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013.
– 560 с., іл., табл.

5. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

6. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.

7. Охорона здоров'я України: стан, проблеми, перспективи / Л. А. Чепелевська, О. Р. Ситенко, В. В. Бедний [та ін.] ; за ред. В. В. Лазоришинця. – Київ : 2014. – 607 с. : іл., табл.

8. Охорона здоров'я в Україні: організація та законодавче забезпечення : монографія / А. І. Козаченко, В. М. Пашков, В. П. Лисак [та ін.] ; за загальною ред. : В. П. Лисака, В. М. Пашкова, І. А. Голованової. – Київ : МОРІОН, 2014. – 335 с. : іл., табл.

ТЕМА 4. ЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (4 год.).

Практичне заняття (1 год.):

4.1. *Групи чинників, що формують здоров'я населення. Поняття “популяційне здоров'я”.*

4.2. *Схема групування факторів ризику та їх впливу на популяційне здоров'я. Групи та критерії здоров'я.*

4.3. *Системи охорони здоров'я в сучасному світі, їх особливості.*

4.4. *Принципи розвитку національних систем охорони здоров'я згідно з рекомендаціями ВООЗ.*

Завдання для самостійної роботи (3 год.):

Особистісні та соціальні засади формування, збереження і передачі здоров'я.

Завдання системи управління охороною здоров'я України.

Узгодженість завдань системи управління охороною здоров'я України з програмами ВООЗ та ЄС у формуванні та збереженні індивідуального здоров'я в побуті та праці.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації / За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

5. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

6. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.

7. Охорона здоров'я України: стан, проблеми, перспективи / Л. А. Чепелевська, О. Р. Ситенко, В. В. Бедний [та ін.] ; за ред. В. В. Лазоришинця. – Київ : 2014. – 607 с. : іл., табл.

8. Охорона здоров'я в Україні: організація та законодавче забезпечення : монографія / А. І. Козаченко, В. М. Пашков, В. П. Лисак [та ін.] ; за загальною ред. : В. П. Лисака, В. М. Пашкова, І. А. Голованової. – Київ : МОРІОН, 2014. – 335 с. : іл., табл.

ТЕМА 5. ДЕМОГРАФІЯ. МЕДИКО-СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ДЕМОГРАФІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНИ І СВІТІ. ПРОБЛЕМИ ВІДТВОРЕННЯ НАСЕЛЕННЯ. МЕТОДИКА ОБЧИСЛЕННЯ ТА АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ДЕМОГРАФІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ (5 год.).

Практичне заняття (2 год.):

5.1. Предмет і зміст демографії, значення демографічних даних для практики охорони здоров'я. Зміни чисельності та складу населення різних регіонів світу та країн, України за останні роки.

5.2. Переписи населення, методика їх проведення.

5.3. Динаміка населення, механічний рух, природний рух.

5.4. Показники народжуваності, загальної смертності, природного приросту, чинники, що на них впливають.

Завдання для самостійної роботи (3 год.):

Народжуваність, її рівні в Україні. Чинники, що впливають на рівень народжуваності.

Смертність. Методика обчислення загального та спеціальних показників. Особливості та причини смертності в різних групах населення. Динаміка цього показника в різних регіонах, окремих країнах і Україні.

Смертність немовлят, вікові особливості. Провідні причини, чинники, які впливають на її формування. Медико-соціальні аспекти зниження смертності немовлят.

Середня очікувана тривалість життя (СОТЖ), взаємозв'язок з індексом розвитку людського потенціалу (ІРЛП). Тенденції динаміки СОТЖ у

окремих регіонах світу, країнах і Україні. Врахування впливу «тягаря хвороб» на СОТЖ.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

5. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

6. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.

7. Охорона здоров'я України: стан, проблеми, перспективи / Л. А. Чепелевська, О. Р. Ситенко, В. В. Бедний [та ін.] ; за ред. В. В. Лазоришинця. – Київ : 2014. – 607 с. : іл., табл.

8. Охорона здоров'я в Україні: організація та законодавче забезпечення : монографія / А. І. Козаченко, В. М. Пашков, В. П. Лисак [та ін.] ; за

загальною ред. : В. П. Лисака, В. М. Пашкова, І. А. Голованової. – Київ :
МОРІОН, 2014. – 335 с. : іл., табл.

ТЕМА 6. КОНТРОЛЬ ЗМІСТОВНОГО МОДУЛЯ (1 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

МЕДИКО-СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ЗАХВОРЮВАНОСТІ НАСЕЛЕННЯ

ТЕМА 7. ПОНЯТТЯ ПРО ЗАХВОРЮВАНІСТЬ, МЕТА ЇЇ ВИВЧЕННЯ. МЕДИКО-СОЦІАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ЗАХВОРЮВАНОСТІ ЯК ПРОВІДНОЇ ПРИЧИНИ ТИМЧАСОВОЇ АБО СТІЙКОЇ ВТРАТИ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ, СМЕРТНОСТІ (10 год.).

Практичне заняття (4 год.):

7.1. *Поняття “захворюваність населення”, її місце в комплексі медичних показників популяційного здоров'я.*

7.2. *Міжнародна статистична класифікація хвороб, травм та причин смерті.*

7.3. *Види захворюваності, регіональні особливості, епідеміологічна розповсюдженість, методика вивчення.*

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

Статистика захворюваності, методи вивчення.

Загальна захворюваність, джерела вивчення, облікові документи, правила заповнення.

Показники загальної захворюваності, її особливості серед міського та сільського населення.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузева [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

5. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

6. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.

ТЕМА 8. ВПЛИВ ЗАХВОРЮВАНОСТІ НА ПОТРЕБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ МЕДИЧНОЮ ДОПОМОГОЮ, НА ЗДОРОВ'Я МАЙБУТНІХ ПОКОЛІНЬ (10 год.).

Практичне заняття (4 год.):

8.1. *Поняття госпіталізованої захворюваності, доцільність спеціального обліку.*

8.2. *Одиниця спостереження, обліковий документ.*

8.3. *Методи вивчення, основні показники госпіталізованої захворюваності.*

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

Захворюваність з тимчасовою втратою працездатності (ТВП).

Джерела та методи вивчення.

Одиниця спостереження, показники захворюваності з ТВП

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

5. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

6. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.

ТЕМА 9. ЕКОНОМІЧНІ ВИТРАТИ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАХВОРЮВАНІСТЮ, У Т.Ч. ІЗ ЗАХВОРЮВАНІСТЮ НА СОЦІАЛЬНО ЗНАЧУЩІ ТА НЕБЕЗПЕЧНІ ХВОРОБИ (10 год.).

Практичне заняття (4 год.):

9.1. Медико-соціальні чинники зростання рівня захворюваності на “керовані” інфекції. Епідемічна ситуація в Україні.

9.2. Соціально-економічні наслідки злорякісних новоутворень.

9.3. Медико-соціальне значення нещасних випадків, отруєнь і травм.

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

Основи законодавства України про охорону здоров'я.

Медико-соціальне значення найважливіших хвороб.

Групи витрат на поліпшення умов та охорону праці.

Реалізація і фінансування національних цільових комплексних програм.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

5. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

6. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.

ТЕМА 10. МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ ЗАХВОРЮВАНОСТІ, МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ОКРЕМИХ МЕТОДІВ, ЇХ ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ (10 год.).

Практичне заняття (4 год.):

10.1. *Поняття “захворюваність населення”, її місце в комплексі медичних показників популяційного здоров'я.*

10.2. *Методи вивчення захворюваності населення за звертаннями по медичну допомогу; методи медичних оглядів, опитувань населення, спеціальних вибіркового досліджень.*

10.3. *Вивчення захворюваності за даними про причини смерті.*

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

Переваги і недоліки різних методів вивчення захворюваності населення.

Показники захворюваності в Україні та світі.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

5. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

6. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.

ТЕМА 11. ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРИ ВИВЧЕННІ ЗАХВОРЮВАНОСТІ НА НЕІНФЕКЦІЙНІ ЗАХВОРЮВАННЯ (12 год.).

Лекція 2. Медико-соціальні аспекти демографії (2 год.).

Чисельність і склад населення України та світу.

Механічний та природний рухи населення.

Народжуваність. Смертність. Методика розрахунку їх показників. Динаміка та регіональні особливості показників.

Материнська смертність.

Смертність немовлят.

Контрольні запитання та завдання:

- 1) Чинники, що впливають на рівень народжуваності.
- 2) Смертність. Методика обчислення загального та спеціальних показників.
- 3) Медико-соціальні аспекти зниження смертності немовлят.

Практичне заняття (4 год.):

11.1. Види епідеміологічних методів.

11.2. Епідеміологічна діагностика, види, показники інтенсивності та екстенсивності.

11.3. Метод визначення багаторічної тенденції (ріст, стабілізація, зниження).

11.4. Коефіцієнт та індекс сезонності.

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

Неінфекційні захворювання, основні групи: серцево-судинні, онкологічні, діабет та хронічні захворювання органів дихання.

Взаємозв'язок неінфекційних захворювань з умовами та способом життя; загальновизнаними чинниками ризику.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України;

Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013.
– 560 с., іл., табл.

5. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

6. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.

ТЕМА 12. ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПОВНОТУ ДАНИХ ПРО ЗАХВОРЮВАНІСТЬ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД МЕТОДІВ ЇЇ ВИВЧЕННЯ (10 год.).

Практичне заняття (4 год.):

12.1. Методи вивчення захворюваності, їх порівняльна оцінка.

12.2. Фактори та умови, що впливають на повноту даних про захворюваність міського та сільського населення.

12.3. Методика вивчення захворюваності за даними звертань у лікувально-профілактичні заклади.

12.4. Види захворюваності, їх порівняльна оцінка.

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

Медико-соціальне значення захворюваності як показника здоров'я населення.

Загальна захворюваність, джерела інформації. Правила заповнення облікових документів. Показники, що характеризують захворюваність.

Основні тенденції, що характеризують динаміку та сучасний стан захворюваності населення України.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузева [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

5. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

6. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.

ТЕМА 13. МІЖНАРОДНА КЛАСИФІКАЦІЯ ХВОРОБ І ПРОБЛЕМ, ПОВ'ЯЗАНИХ ЗІ ЗДОРОВ'ЯМ (8 год.).

Практичне заняття (3 год.):

13.1. Мета, завдання та застосування міжнародної класифікації хвороб (МКХ).

13.2. Міжнародна статистична класифікація хвороб, травм і причин смерті, принципи її побудови та значення.

13.3. Стан і тенденції захворюваності населення України.

Завдання для самостійної роботи (5 год.):

Види захворюваності, які вивчаються в Україні.

Розбіжності захворюваності міського та сільського населення, різних вікових і статевих груп.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

ТЕМА 14. ВИДИ ЗАХВОРЮВАНОСТІ, ЩО ВИВЧАЮТЬСЯ В УКРАЇНІ (9 год.).

Лекція 3. Медико-соціальні аспекти захворюваності населення (2 год.).

Поняття «захворюваність населення», її місце в комплексі медичних показників популяційного здоров'я.

Методи вивчення захворюваності населення за звертаннями по медичну допомогу; методи медичних оглядів, опитувань населення, спеціальних вибіркових досліджень;

Вивчення захворюваності за даними про причини смерті.

Контрольні запитання та завдання:

- 1) Переваги і недоліки різних методів вивчення захворюваності населення.
- 2) Показники захворюваності в Україні та світі.

Практичне заняття (2 год.):

14.1. Методика вивчення та оцінка показників окремих видів захворюваності: інфекційної, госпіталізованої, на найважливіші соціально значущі захворювання, з тимчасовою втратою працездатності.

14.2. Особливості обліку інфекційної і госпіталізованої захворюваності; захворюваності на найважливіші соціально значущі захворювання та з тимчасовою втратою працездатності.

14.3. Облікові документи, правила їх заповнення.

14.4. Методика визначення показників вказаних видів захворюваності, їх оцінка.

14.5. Динаміка та регіональні особливості показників окремих видів захворюваності населення.

Завдання для самостійної роботи (5 год.):

Вивчення захворюваності за даними звертань по медичну допомогу.

Вивчення загальної захворюваності: одиниця спостереження, облікові документи, правила їх заповнення.

Методика визначення показників первинної захворюваності та поширеності захворювань, їх оцінка.

Динаміка показників загальної захворюваності, регіональні особливості.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

3. Методи изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

4. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.

5. Москаленко В.Ф. Системы здравоохранения: современный контекст . – К.: «Книгаплюс», 2012. – 320 с.

6. Охорона здоров'я в Україні: організація та законодавче забезпечення : монографія / А. І. Козаченко, В. М. Пашков, В. П. Лисак [та ін.] ; за загальною ред. : В. П. Лисака, В. М. Пашкова, І. А. Голованової. – Київ : МОРІОН, 2014. – 335 с. : іл., табл.

ТЕМА 15. КОНТРОЛЬ ЗМІСТОВНОГО МОДУЛЯ (1 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

МЕДИЧНА СТАТИСТИКА. ДОКАЗОВА МЕДИЦИНА.

ТЕМА 16. ОСНОВИ МЕДИЧНОЇ СТАТИСТИКИ (8 год.).

Лекція 4. Доказова медицина (2 год.).

Поняття доказової медицини, її задачі.

Рівні доказовості.

Оцінювання за допомогою AGREE II.

Принцип PICO.

Конфлікт інтересів, їх типи.

Контрольні запитання та завдання:

1) Пошук матеріалів в науково-метричних базах даних.

2) Оцінка дослідницького питання за принципом FINER.

Практичне заняття (2 год.):

16.1. Поняття медичної статистики, предмет та методи вивчення.

16.2. Поняття про системний аналіз.

16.3. Статистична сукупність. Генеральна та вибіркова сукупність в медико-біологічних дослідженнях. Репрезентативність вибіркової сукупності.

16.4. Організація статистичних досліджень. Види статистичних досліджень.

16.5. Реєстраційні (облікові) документи.

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Загальна організація медичної та державної статистики в Україні.

Організація та проведення статистичного дослідження, його етапи.

Проведення статистичного дослідження, визначення його мети та завдань, об'єкту та одиниці спостереження. П'ять етапів стат.дослідження. Збирання матеріалу. Статистичне групування та зведення.

Види та правила побудови стат.таблиць.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

3. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

4. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.

5. Біостатистика : підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, М. В. Голубчиков [та ін.] ; ред. В. Ф. Москаленко. – К.: Книга плюс, 2009. – 184 с.

6. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/19968/1/2.-osnovy-medychnoyi-statystyky_ilovepdf_compressed%20%281%29.pdf

ТЕМА 17. ОСНОВНІ МЕТОДИ СТАТИСТИЧНОЇ ОБРОБКИ МЕДИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ (14 год.).

Практичне заняття (6 год.):

17.1. Статистична сукупність.

17.2. Відносні величини, графічне зображення статистичних даних.

17.3. Графічне зображення медико-біологічних даних.

17.4. Варіаційні ряди, середні величини.

17.5. Визначення варіаційного ряду та методика його побудови.

17.6. Середня-арифметична та її види. Поняття про моду та медіану.

Амплітуда ряду. Середнєквадратичне відхилення. Коефіцієнт варіації.

Завдання для самостійної роботи (8 год.):

Види відносних величин: інтенсивні, екстенсивні, співвідношення, наочності.

Визначення, способи обчислення, значення та застосування в діяльності лікаря.

Види варіаційних рядів. Середні величини та їх використання в діяльності лікаря.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації / За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузева [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

3. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

4. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.

5. Біостатистика : підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, М. В. Голубчиков [та ін.] ; ред. В. Ф. Москаленко. – К.: Книга плюс, 2009. – 184 с.

6. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/19968/1/2.-osnovy-medychnoyi-statystyky_ilovepdf_compressed%20%281%29.pdf

ТЕМА 20. ПОНЯТТЯ ПРО ДОКАЗОВУ МЕДИЦИНУ (14 год.).

Практичне заняття (6 год.):

- 20.1. *Поняття доказової медицини, її задачі.*
- 20.2. *Рівні доказовості.*
- 20.3. *Оцінювання за допомогою AGREE II.*
- 20.4. *Принцип PICO.*
- 20.5. *Конфлікт інтересів, їх типи.*

Завдання для самостійної роботи (8 год.):

- Пошук матеріалів в науково-метричних базах даних.*
- Оцінка дослідницького питання за принципом FINER.*

Рекомендована література:

1. <http://guidelines.moz.gov.ua/>
2. <http://moz.gov.ua/article/protocols/test3>
3. <http://mtd.dec.gov.ua/images/Present2/4.pdf>

ТЕМА 21. ОЦІНКА ДОСТОВІРНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ МЕДИКО-СТАТИСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ (8 год.).

Практичне заняття (4 год.):

- 21.1. *Параметричні та непараметричні критерії.*
- 21.2. *Перевірка гіпотез та помилки при перевірці.*
- 21.2. *Нульова та альтернативні гіпотези.*
- 21.3. *Рівень значимості статистичних критеріїв.*
- 21.4. *Види похибок.*
- 21.5. *Оцінка вірогідності різниці.*

- 21.6. Види порівнювальних сукупностей, їх характеристика.
- 21.7. Аналіз та оцінка результатів за T – критерієм Вілкоксона.
- 21.8. Перевірка статистичної гіпотези для незалежних сукупностей, критерій Колмогорова-Смирнова та інших.

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Оцінка вірогідності різниці: критерій Стьюдента, методика розрахунку, його оцінка, типові помилки використання.

Критерії Колмогорова-Смирнова та інших.

Обґрунтувати випадки використання непараметричних методів оцінки.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації / За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.
2. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузева [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.
3. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.
4. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.
5. Біостатистика : підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, М. В. Голубчиков [та ін.] ; ред. В. Ф. Москаленко. – К.: Книга плюс, 2009. – 184 с.

ТЕМА 22. МЕТОД СТАНДАРТИЗАЦІЇ: СУТНІСТЬ, ЗНАЧЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ (8 год.).

Практичне заняття (4 год.):

22.1. Визначення методу стандартизації.

22.2. Методи визначення стандартизованих показників.

22.3. Зворотний метод стандартизації.

22.4. Визначення прямого методу стандартизації, умови застосування.

22.5. Сутність прямого методу стандартизації.

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Практичне значення методу стандартизації.

Етапи прямого методу стандартизації.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації / За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

3. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

4. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.

5. Біостатистика : підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, М. В. Голубчиков [та ін.] ; ред. В. Ф. Москаленко. – К.: Книга плюс, 2009. – 184 с.

6. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/19968/1/2.-osnovy-medychnoyi-statystyky_ilovepdf_compressed%20%281%29.pdf

ТЕМА 23. КЛІНІЧНА ЕПІДЕМІОЛОГІЯ (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

23.1. Типи клінічних досліджень.

23.2. Види та основні характеристики експериментальних досліджень.

23.3. Види та основні характеристики обсерваційних досліджень.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Бази даних Кокранівської бібліотеки.

Сучасні принципи та правила проведення клінічних досліджень.

Принципи рандомізації та стратифікації в медичних дослідженнях.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузева [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

3. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

4. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.

5. Біостатистика : підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, М. В. Голубчиков [та ін.] ; ред. В. Ф. Москаленко. – К.: Книга плюс, 2009. – 184 с.

ТЕМА 24. КОНТРОЛЬ ЗМІСТОВНОГО МОДУЛЯ (1 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

ОРГАНІЗАЦІЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ РІЗНИМ КОНТИНГЕНТАМ НАСЕЛЕННЯ

ТЕМА 25. ОРГАНІЗАЦІЯ АМБУЛАТОРНО-ПОЛІКЛІНІЧНОЇ ДОПОМОГИ МІСЬКОМУ НАСЕЛЕННЮ (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

25.1. Завдання та розділи роботи поліклініки, її структурні підрозділи. Функції основних підрозділів.

25.2. Організація та зміст роботи дільничного терапевта, завідувача відділення (кабінету).

25.3. Завдання та сутність диспансерного методу, відбір контингентів для диспансерного спостереження.

25.4. Види профілактичних оглядів, їх організація. Етапи диспансеризації.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Основна документація, що застосовується для обліку роботи підрозділів поліклініки, зміст і порядок її заповнення.

Методика обчислення та аналіз показників діяльності поліклініки за даними звітів.

Розробка заходів удосконалення діяльності амбулаторій і поліклінік.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації / За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

3. Первинна медико-санітарна допомога/сімейна медицина/ за ред. В.М. Князевича. – К., 2010. – 404 с.

4. Охорона здоров'я в Україні: організація та законодавче забезпечення : монографія / А. І. Козаченко, В. М. Пашков, В. П. Лисак [та ін.] ; за загальною ред. : В. П. Лисака, В. М. Пашкова, І. А. Голованової. – Київ : МОРІОН, 2014. – 335 с. : іл., табл.

5. http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/

ТЕМА 26. ПЕРВИННА МЕДИКО-САНІТАРНА ДОПОМОГА (6 год.).

Лекція 5. Медична статистика (2 год.).

Поняття медичної статистики, предмет та методи вивчення.

Поняття про системний аналіз.

Статистична сукупність. Генеральна та вибіркова сукупність в медико-біологічних дослідженнях.

Організація статистичних досліджень. Види статистичних досліджень.

Реєстраційні (облікові) документи.

Контрольні запитання та завдання:

- 1) Репрезентативність вибіркової сукупності.
- 2) Загальна організація медичної та державної статистики в Україні.
- 3) Проведення статистичного дослідження, визначення його мети та завдань, об'єкту та одиниці спостереження.
- 4) П'ять етапів стат.дослідження.

Практичне заняття (2 год.):

26.1. Принципи надання медичної допомоги населенню.

26.2. Забезпеченість медичною допомогою населення.

26.3. Взаємодія поліклінік зі структурами сімейної медицини.

26.4. Сутність поняття «первинна медична допомога» (ПМД).

Принципи організації ПМД на засадах сімейної медицини.

26.5. Роль сімейного лікаря/лікаря загальної практики в забезпеченні медичних потреб міського та сільського населення.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Моделі роботи сімейного лікаря, їх сутність, проблеми вибору конкретних моделей.

Організаційні моделі переходу від дільничнотериторіальної системи медичного забезпечення населення до сімейної медицини, можливості та доцільність різних моделей.

Проблеми та перспективи розвитку сімейної медицини в Україні.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Методи изучения здоров'я населення: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

3. Первинна медико-санітарна допомога/сімейна медицина/ за ред. В.М. Князевича. – К., 2010. – 404 с.

4. Охорона здоров'я в Україні: організація та законодавче забезпечення : монографія / А. І. Козаченко, В. М. Пашков, В. П. Лисак [та ін.] ; за загальною ред. : В. П. Лисака, В. М. Пашкова, І. А. Голованової. – Київ : МОРІОН, 2014. – 335 с. : іл., табл.

6. http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/

ТЕМА 27. ОРГАНІЗАЦІЯ СТАЦІОНАРНОЇ ДОПОМОГИ МІСЬКОМУ НАСЕЛЕННЮ (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

27.1. Історія створення лікарень.

27.2. Мережа лікарняних закладів.

27.3. Ліжковий фонд. Забезпеченість ліжками.

27.4. Обсяги стаціонарної допомоги.

27.5. Рівень госпіталізації. Характеристика госпіталізованих.

27.6. Функції та завдання сучасної лікарні. Види та потужність лікарень. Багатопрофільні та спеціалізовані лікарні.

27.7. Завдання стаціонарів. Структурні підрозділи стаціонару та їх функції. Порядок направлення хворих до стаціонару.

27.8. Сучасні тенденції розвитку стаціонарної допомоги. Стаціонарозамінні форми надання медичної допомоги.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Система стаціонарної допомоги з урахуванням рівнів її надання.

Чинники, що впливають на раціональне використання ліжкового фонду та ефективність роботи стаціонару.

Зміст і організація роботи лікаря-ординатора та завідувача відділення.

Реформування стаціонарної допомоги.

Госпітальні округи.

Забезпечення наступності між поліклінікою та стаціонаром.

Захист прав і безпека пацієнтів.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації / За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

3. Первинна медико-санітарна допомога/сімейна медицина/ за ред. В.М. Князевича. – К., 2010. – 404 с.

4. Охорона здоров'я в Україні: організація та законодавче забезпечення : монографія / А. І. Козаченко, В. М. Пашков, В. П. Лисак [та ін.] ; за загальною ред. : В. П. Лисака, В. М. Пашкова, І. А. Голованової. – Київ : МОРІОН, 2014. – 335 с. : іл., табл.

7. http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/

ТЕМА 28. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ СІЛЬСЬКОМУ НАСЕЛЕННЮ (3 год.).

Практичне заняття (1 год.):

28.1. Особливості медичного забезпечення сільського населення.

28.2. Етапи надання медичної допомоги сільському населенню.

28.3. *Визначення та оцінка показників здоров'я сільського населення та діяльності медичних закладів різних етапів.*

28.4. *Лікувально-профілактичні заклади різних етапів медичної допомоги та їх завдання.*

28.5. *Сучасний стан надання медичної допомоги на селі. Місце сімейного лікаря на селі.*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Вплив природних і соціально-економічних умов, стану демографічних процесів, захворюваності та інвалідності на організацію лікувально-профілактичної допомоги.

Організація амбулаторної, стаціонарної та екстреної медичної допомоги сільському населенню.

Сутність організаційно-методичної та інформаційно-аналітичної роботи районних і обласних лікарень.

Реформування та перспективи розвитку сільської охорони здоров'я.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

3. Первинна медико-санітарна допомога/сімейна медицина/ за ред. В.М. Князевича. – К., 2010. – 404 с.

4. Охорона здоров'я в Україні: організація та законодавче забезпечення : монографія / А. І. Козаченко, В. М. Пашков, В. П. Лисак [та ін.] ; за загальною ред. : В. П. Лисака, В. М. Пашкова, І. А. Голованової. – Київ : МОРІОН, 2014. – 335 с. : іл., табл.

8. http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/

ТЕМА 29. ОРГАНІЗАЦІЯ НАДАННЯ ШВИДКОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

29.1. Історія створення служби швидкої допомоги.

29.2. Визначення поняття «екстрена медична допомога». Система, принципи, завдання.

29.3. Реформування служби екстреної медичної допомоги. Етапність та маршрутизація екстреної медичної допомоги.

29.4. Показники діяльності служби. Значення служби екстреної медичної допомоги (ЕМД), її заклади.

29.5. Центри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф.

29.6. Лікарня швидкої медичної допомоги. Структура, штати, завдання та основні функції.

29.7. Завдання станції (відділення) швидкої медичної допомоги (ШМД) та її функції.

29.8. Пункти невідкладної медичної допомоги.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Організація служби екстреної (швидкої) медичної допомоги.

Лікарня швидкої допомоги: структура, функції.

Структура станцій та підстанцій ШМД великого міста.

Види виїзних бригад, їх склад, функції. Виклики та виїзди бригад: основні причини.

Організація ШМД у сільській місцевості. Взаємодія служби ШМД з різними медичними закладами.

Облікові документи станцій ШМД, визначення та аналіз показників їх діяльності.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

5. Охорона здоров'я України: стан, проблеми, перспективи / Л. А. Чепелевська, О. Р. Ситенко, В. В. Бедний [та ін.] ; за ред. В. В. Лазоришинця. – Київ : 2014. – 607 с. : іл., табл.

6. http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/

ТЕМА 30. ОХОРОНА ДИТИНСТВА І МАТЕРИНСТВА В УКРАЇНІ (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

30.1. Місце і роль системи охорони материнства та дитинства у відтворенні поколінь.

30.2. Лікувально-профілактичні заклади з надання акушерсько-гінекологічної допомоги, особливості їх формування в умовах міської та сільської місцевостей.

30.3. Функції різних медичних закладів стосовно антенатальної охорони плода.

30.4. Завдання, зміст роботи стаціонару пологового будинку, особливості його структури, взаємодія з жіночими консультаціями,

дитячими поліклініками, будинками дитини. Основна облікова документація пологового будинку. Зміст і порядок її заповнення, можливості використання.

30.5. Характеристика здоров'я дитячого населення: демографічні показники, захворюваність, інвалідність та фізичний розвиток. Комплексна оцінка здоров'я дітей.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Законодавство з охорони материнства та дитинства.

Значення соціально-економічних, соціально-психологічних, медико-соціальних заходів, спрямованих на покращання здоров'я жінок і дітей.

Організація та зміст роботи закладів, що надають акушерсько-гінекологічну допомогу. Перинатальний центр. Жіноча консультація. Пологовий будинок.

Нормативно-правове забезпечення надання медичної допомоги та збереження здоров'я дітей на державному та міжнародному рівнях.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації / За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України;

Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013.
– 560 с., іл., табл.

5. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

6. Охорона здоров'я України: стан, проблеми, перспективи / Л. А. Чепелевська, О. Р. Ситенко, В. В. Бедний [та ін.] ; за ред. В. В. Лазоришинця. – Київ : 2014. – 607 с. : іл., табл.

ТЕМА 31. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ МЕДИЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ОХОРОНУ ДИТИНСТВА І МАТЕРИНСТВА (6 год.).

Практичне заняття (2 год.):

31.1. Місце і роль системи охорони материнства та дитинства у відтворенні поколінь. Законодавство з охорони материнства та дитинства.

31.2. Лікувально-профілактичні заклади з надання акушерсько-гінекологічної допомоги, особливості їх формування в умовах міської та сільської місцевостей.

31.3. Організація та зміст роботи закладів, що надають акушерсько-гінекологічну допомогу. Перинатальний центр. Жіноча консультація. Пологовий будинок.

31.4. Етапи медичної допомоги дітям.

31.5. Заклади, що надають медичну допомогу дітям. Структура і функції дитячої поліклініки та лікарні.

31.6. Основні розділи роботи дільничного лікаря-педіатра, сімейного лікаря.

31.7. Кабінет здорової дитини. Індивідуальна підготовка дітей до вступу у шкільний та дошкільний заклад.

31.8. Кабінет щеплень дитячої поліклініки. Інфекційна захворюваність дітей. Стан дитячої імунопрофілактики в Україні.

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Завдання, зміст роботи стаціонару пологового будинку, особливості його структури, взаємодія з жіночими консультаціями, дитячими поліклініками, будинками дитини.

Основна облікова документація пологового будинку. Зміст і порядок її заповнення, можливості використання.

Методика обчислення та аналіз показників роботи пологового будинку за звітом про медичну допомогу вагітним, роділлям і породіллям (ф. № 21).

Розробка заходів щодо покращання діяльності пологового будинку.

Нормативно-правове забезпечення надання медичної допомоги та збереження здоров'я дітей на державному та міжнародному рівнях.

Організація спеціалізованої медичної допомоги дітям.

Організація медичної допомоги в дошкільних закладах, школах.

Будинки дитини, стан здоров'я їх контингенту. Перспективи розвитку медичного забезпечення дітей.

Лікарня, доброзичлива до дитини. Клініка, дружня до молоді.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

5. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

6. Охорона здоров'я України: стан, проблеми, перспективи / Л. А. Чепелевська, О. Р. Ситенко, В. В. Бедний [та ін.] ; за ред. В. В. Лазоришинця. – Київ : 2014. – 607 с. : іл., табл.

ТЕМА 32. МЕДИКО-СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ НАЙВАЖЛИВІШИХ НЕІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

32.1. Міжнародна статистична класифікація хвороб, травм та причин смерті.

32.2. Статистика захворюваності, методи вивчення.

32.3. Серцево-судинні, онкологічні, нервово-психічні захворювання, неспецифічні хвороби органів дихання, траматизм, СНІД, алкоголізм, наркоманії та токсикоманії як медико-соціальна проблема.

32.4. Зміна характеру патології.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Види захворюваності, регіональні особливості, епідеміологічна розповсюдженість, методика вивчення.

Хвороби системи кровообігу (ХСК), їх медико-соціальне значення. Фактори, що впливають на захворюваність ХСК. Система лікувальнопрофілактичних закладів і заходи щодо зниження цієї патології.

Злоякісні новоутворення (ЗН), їх медико-соціальне значення. Провідні фактори ризику ЗН. Система лікувально-профілактичних закладів і заходи щодо зниження цих захворювань.

Туберкульоз, ВІЛ-інфекція/СНІД як медико-соціальні проблеми.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

ТЕМА 33. СТРАХОВА МЕДИЦИНА (3 год.).

Практичне заняття (1 год.):

33.1.Поняття «медичне страхування» та «страхова медицина».

33.2. Особливості реалізації обов'язкового та добровільного медичного страхування.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Проблеми впровадження страхової медицини в Україні.

Рекомендована література:

1. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.
2. Баєва О.В. Страхова медицина і медичне страхування: навч. посіб. / О.В. Баєва. – К.: ВД «Персонал», 2013. – 432 с.
3. Москаленко В.Ф. Системы здравоохранения: современный контекст. – К.: «Книгаплюс», 2012. – 320 с.

**ТЕМА 34. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (6 год.).**

Практичне заняття (2 год.):

- 34.1. *Визначення поняття «система охорони здоров'я». Види та характеристика систем охорони здоров'я.*
- 34.2. *Історичні етапи розвитку систем охорони здоров'я.*
- 34.3 *Фінансування та кадрові ресурси систем охорони здоров'я.*
- 34.4. *Управління системою.*
- 34.5. *Характеристика систем охорони здоров'я країн європейського регіону.*
- 34.6. *Поняття про медичне страхування, його мета та зміст.*
- 34.7. *Історія створення, мета та завдання ВООЗ. Європейське регіональне бюро ВООЗ, його діяльність.*
- 34.8. *Стратегія ВООЗ «Здоров'я 2020». Діяльність бюро ВООЗ в Україні, програми міжнародного співробітництва в сфері охорони здоров'я.*

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Принципи, елементи побудови та особливості систем охорони здоров'я в світі.

Модель системи охорони здоров'я України. Основні риси, переваги та недоліки.

Шляхи реформування системи охорони здоров'я в Україні.

Особливості медичного страхування в окремих країнах та перспективи впровадження страхової медицини в Україні.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.

3. Основи законодавства України про охорону здоров'я // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 4. - С. 19.

4. Москаленко В.Ф. Системы здравоохранения: современный контекст . – К.: «Книгаплюс», 2012. – 320 с.

5. Охорона здоров'я України: стан, проблеми, перспективи / Л. А. Чепелевська, О. Р. Ситенко, В. В. Бедний [та ін.] ; за ред. В. В. Лазоришинця. – Київ : 2014. – 607 с. : іл., табл.

6. Охорона здоров'я в Україні: організація та законодавче забезпечення : монографія / А. І. Козаченко, В. М. Пашков, В. П. Лисак [та ін.] ; за загальною ред. : В. П. Лисака, В. М. Пашкова, І. А. Голованової. – Київ : МОРІОН, 2014. – 335 с. : іл., табл.

ТЕМА 35. ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ МЕДИЧНОЮ ДОПОМОГОЮ. КЛАСИФІКАЦІЯ ВИДІВ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ. ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ АМБУЛАТОРНО-ПОЛІКЛІНІЧНОЇ, СТАЦІОНАРНОЇ, ШВИДКОЇ, ЕКСТРЕННОЇ ДОПОМОГИ (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

35.1. Принципи надання медичної допомоги населенню.

35.2. Забезпеченість медичною допомогою населення.

35.3. Класифікація видів медичної допомоги.

35.4. Проблеми організації амбулаторно-поліклінічної, стаціонарної, швидкої/екстреної допомоги.

35.5. Номенклатура закладів охорони здоров'я: типи та групи закладів, перелік медичних спеціальностей.

35.6. Складові частини якості медичної допомоги. Методики оцінки якості, вимоги до їх коректності та об'єктивності.

35.7. Стандарти якості медичної допомоги, медичних технологій.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Роль різних лікувально-профілактичних закладів та їх взаємодія в наданні первинної, вторинної та третинної допомоги.

Характеристика кадрового забезпечення медичної галузі. Спеціалізація та кваліфікація. Система підвищення кваліфікації медичного персоналу.

Методика розрахунку та оцінка показників забезпеченості населення медичною допомогою.

Методика визначення інтегрального коефіцієнта інтенсивності (КІ) та його оцінка.

Досвід оцінки медичного забезпечення в країнах з різними системами охорони здоров'я.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

5. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.

6. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

ТЕМА 36. РОЛЬ РІЗНИХ ЛІКУВАЛЬНО-ПОЛІКЛІНІЧНИХ ЗАКЛАДІВ У МЕДИЧНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ МІСЬКОГО ТА СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ. ПРОФІЛАКТИЧНА РОБОТА ПОЛІКЛІНІК І АМБУЛАТОРІЙ. ДИСПАНСЕРНИЙ МЕТОД, ЙОГО ПРИНЦИПИ, ЕТАПИ ДИСПАНСЕРИЗАЦІЇ (6 год.).

Практичне заняття (2 год.):

36.1. Галузь охорони здоров'я. Заклади охорони здоров'я та органи управління.

36.2. Кадровий потенціал медичної галузі.

36.3. Принципи надання медичної допомоги населенню.

36.4. Забезпеченість медичною допомогою населення.

36.5. Класифікація видів медичної допомоги.

36.6. Проблеми організації амбулаторно-поліклінічної, стаціонарної, швидкої/екстреної допомоги.

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Роль різних лікувально-профілактичних закладів та їх взаємодія в наданні первинної, вторинної та третинної допомоги.

Роль амбулаторно-поліклінічних закладів у медичному забезпеченні міського та сільського населення.

Профілактична робота поліклінік і амбулаторій.

Диспансерний метод, його принципи, етапи диспансеризації.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Охорона здоров'я України: стан, проблеми, перспективи / Л. А. Чепелевська, О. Р. Ситенко, В. В. Бедний [та ін.] ; за ред. В. В. Лазоришинця. – Київ : 2014. – 607 с. : іл., табл.

5. http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/

ТЕМА 37. КОНТРОЛЬ ЗМІСТОВНОГО МОДУЛЯ (1 год.).

ТЕМА 38. ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ (2 год.).

МОДУЛЬ II

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ

ТЕМА 39. МЕНЕДЖЕНТ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

39.1. Організація як об'єкт управління. Поняття “організація”. Ознаки та загальні риси організацій як об'єктів управління.

39.2. Поділ праці в організації та необхідність управління.

39.3. Організація як відкрита система. Зовнішнє та внутрішнє середовище організації.

39.4. Базові моделі організації та відповідні до них концепції управління організацією.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Еволюція поглядів на сутність менеджменту.

Співвідношення категорій “управління”, “менеджмент”, “адміністрування”, “керування”.

Емпіричний підхід до менеджменту.

Управління як наука і мистецтво. Функції менеджменту. Цикл менеджменту.

Сучасне тлумачення ролі і сутності менеджменту. Менеджери в організації. Ознаки діяльності менеджера.

Розподіл управлінської праці.

Сфери менеджменту. Рівні менеджменту. Ролі менеджера в організації за Г. Мінцбергом. Якості, необхідні менеджерам. Перспективна модель менеджера.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.

3. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Львів, 2002.

4. Немцов В.Д. Менеджмент організацій. Київ, 2001.

5. Петренко В.П., Данилюк М.О., Попадюк А.В., Табахарнюк М.О. Тактика особистої роботи менеджера (персональний менеджмент). - Івано-Франківськ: ІФОД, 1996. - 188с.

6. Петренко В.П., Данилюк М.О. Вступ до менеджменту. Івано-Франківськ, 1994.

ТЕМА 40. МЕНЕДЖМЕНТ ЯК НАУКА: ЗАКОНИ, ПРИНЦИПИ, МЕТОДИ (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

40.1. Передумови виникнення науки управління.

40.2. Класичні теорії менеджменту.

40.3. Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесійний підхід, системний підхід, ситуаційний підхід.

Завдання для самостійної роботи (2год.):

Розвиток управлінської науки в Україні.

Проблеми і вимоги сучасного менеджменту.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.

3. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Львів, 2002.

4. Немцов В.Д. Менеджмент організацій. Київ, 2001.

5. Петренко В.П., Данилюк М.О., Попадюк А.В., Табахарнюк М.О. Тактика особистої роботи менеджера (персональний менеджмент). - Івано-Франківськ: ІФОД, 1996. - 188с.

6. Петренко В.П., Данилюк М.О. Вступ до менеджменту. Івано-Франківськ, 1994.

ТЕМА 41. ШКОЛИ МЕНЕДЖМЕНТУ (6 год.).

Лекція 6. Організація первинної та вторинної медичної допомоги.

Показники діяльності (2 год.).

Галузь охорони здоров'я. Заклади охорони здоров'я та органи управління.

Принципи надання медичної допомоги населенню. Забезпеченість медичною допомогою населення.

Класифікація видів медичної допомоги.

Роль різних лікувально-профілактичних закладів та їх взаємодія в наданні первинної, вторинної та третинної допомоги.

Роль амбулаторно-поліклінічних закладів у медичному забезпеченні міського та сільського населення.

Диспансерний метод, його принципи, етапи диспансеризації.

Сутність поняття «первинна медична допомога» (ПМД). Принципи організації ПМД на засадах сімейної медицини.

Роль сімейного лікаря/лікаря загальної практики в забезпеченні медичних потреб міського та сільського населення.

Організаційні моделі переходу від дільничнотериторіальної системи медичного забезпечення населення до сімейної медицини, можливості та доцільність різних моделей.

Контрольні запитання та завдання:

- 1) Проблеми організації амбулаторно-поліклінічної, стаціонарної, швидкої/екстреної допомоги.
- 2) Профілактична робота поліклінік і амбулаторій.
- 3) Взаємодія поліклінік зі структурами сімейної медицини.
- 4) Моделі роботи сімейного лікаря, їх сутність, проблеми вибору конкретних моделей.
- 5) Проблеми та перспективи розвитку сімейної медицини в Україні.

Практичне заняття (2 год.):

41.1. Етапи розвитку менеджменту.

41.2. Наукові школи менеджменту, роки існування.

41.3. Основні представники наукових шкіл менеджменту

Завдання для самостійної роботи (2год.):

Основні ідеї наукових шкіл менеджменту.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.

3. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Львів, 2002.

4. Немцов В.Д. Менеджмент організацій. Київ, 2001.

5. Петренко В.П., Данилюк М.О., Попадюк А.В., Табахарнюк М.О. Тактика особистої роботи менеджера (персональний менеджмент). - Івано-Франківськ: ІФОД, 1996. - 188с.

6. Петренко В.П., Данилюк М.О. Вступ до менеджменту. Івано-Франківськ, 1994.

ТЕМА 42. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

42.1. Глобальні тенденції розвитку менеджменту.

42.2. Основні моделі управління, їх задачі.

42.3. Зміст концепції адміністративного управління.

Завдання для самостійної роботи (2год.):

Характерні ознаки Європейської, Шведської, Американської, Японської та Української моделей управління.

Концепції адаптації, глобальної стратегії та цільової адаптації.

Концепція управління з позицій людських відносин і поведінських наук.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Львів, 2002.

3. Немцов В.Д. Менеджмент організацій. Київ, 2001.

4. Петренко В.П., Данилюк М.О., Попадюк А.В., Табахарнюк М.О. Тактика особистої роботи менеджера (персональний менеджмент). - Івано-Франківськ: ІФОД, 1996. - 188с.

5. Петренко В.П., Данилюк М.О. Вступ до менеджменту. Івано-Франківськ, 1994.

ТЕМА 43. СИСТЕМНИЙ, СИТУАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

43.1. Передумови виникнення науки управління.

43.2. Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесійний підхід, системний підхід, ситуаційний підхід.

43.3. Розвиток управлінської науки в Україні.

Завдання для самостійної роботи (2год.):

Класичні теорії менеджменту.

Проблеми і вимоги сучасного менеджменту.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.

3. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Львів, 2002.

4. Немцов В.Д. Менеджмент організацій. Київ, 2001.

5. Петренко В.П., Данилюк М.О., Попадюк А.В., Табахарнюк М.О. Тактика особистої роботи менеджера (персональний менеджмент). - Івано-Франківськ: ІФОД, 1996. - 188с.

6. Петренко В.П., Данилюк М.О. Вступ до менеджменту. Івано-Франківськ, 1994.

ТЕМА 44. ЧИННИКИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я (6 год.).

Лекція 7. Основи менеджменту (2 год.).

Менеджмент як мистецтво управління людьми.

Сутність основних категорій менеджменту - організація, управління, менеджмент.

Менеджери та підприємці - ключові фігури ринкової економіки.

Спільне і відмінне між менеджером та підприємцем.

Рівні управління.

Сфери менеджменту: виробництво, фінанси, кадри, інновації, облік, збут, зовнішньоекономічна діяльність.

Контрольні запитання та завдання:

- 1) Передумови виникнення науки управління.
- 2) Класичні теорії менеджменту.
- 3) Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесійний підхід, системний підхід, ситуаційний підхід.
- 4) Розвиток управлінської науки в Україні.
- 5) Проблеми і вимоги сучасного менеджменту.

Практичне заняття (2 год.):

44.1. Складові частини науки управління та її предмет.

44.2. Основні принципи та закони науки управління.

44.3. Основні чинники, які обумовлюють складність та сприяння управлінню охороною здоров'я.

Завдання для самостійної роботи (2год.):

Практична значущість комплексного підходу щодо удосконалення системи управління.

«Управлінські проблеми», які входять до поняття «система управління».

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.

3. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Львів, 2002.

4. Немцов В.Д. Менеджмент організацій. Київ, 2001.

5. Петренко В.П., Данилюк М.О., Попадюк А.В., Табахарнюк М.О. Тактика особистої роботи менеджера (персональний менеджмент). - Івано-Франківськ: ІФОД, 1996. - 188с.

6. Петренко В.П., Данилюк М.О. Вступ до менеджменту. Івано-Франківськ, 1994.

ТЕМА 45. ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ МЕДИЧНОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

45.1. Поняття організації, її роль та значення.

45.2. Організація як відкрита система. Внутрішні та зовнішні фактори середовища організації.

45.3. Міжнародне середовище менеджменту. Організації в Україні.

45.4. Культура організації.

45.5. Роль бізнесу в суспільстві.

45.6. Соціальна відповідальність менеджменту.

45.7. Етика і сучасне управління. Управління етикою і соціальною відповідальністю.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Система управління, поняття керованої системи. Структурно-функціональні частини керованої системи.

Методичні прийоми, які застосовуються при організації чи до організації системи.

Загальні властивості організованої управлінської системи. Основні компоненти систем охорони здоров'я та медичної допомоги.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.

3. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Львів, 2002.

4. Немцов В.Д. Менеджмент організацій. Київ, 2001.

5. Петренко В.П., Данилюк М.О., Попадюк А.В., Табахарнюк М.О. Тактика особистої роботи менеджера (персональний менеджмент). - Івано-Франківськ: ІФОД, 1996. - 188с.

6. Петренко В.П., Данилюк М.О. Вступ до менеджменту. Івано-Франківськ, 1994.

ТЕМА 46. МЕНЕДЖМЕНТ В РАМКАХ ПРОГРАМ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

46.1. Типи організацій в галузі охорони здоров'я.

46.2. Концепція розвитку охорони здоров'я населення України, її сутність.

47.3. Основні складові організаційної діяльності.

47.4. Організаційна структура як результат організаційної діяльності: ступінь складності; ступінь формалізації; ступінь централізації.

47.4. Поняття «схема організаційної структури управління».

Завдання для самостійної роботи (2год.):

Класифікація методів обґрунтування управлінських рішень. Кількісні та якісні методи.

Можливості та сфери застосування аналітичних, статистичних, теоретико-ігрових методів та методів математичного програмування.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.

3. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Львів, 2002.

4. Немцов В.Д. Менеджмент організацій. Київ, 2001.

5. Петренко В.П., Данилюк М.О., Попадюк А.В., Табахарнюк М.О. Тактика особистої роботи менеджера (персональний менеджмент). - Івано-Франківськ: ІФОД, 1996. - 188с.

6. Петренко В.П., Данилюк М.О. Вступ до менеджменту. Івано-Франківськ, 1994.

ТЕМА 47. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА ГАЛУЗЕВОМУ, МІСЦЕВОМУ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ РІВНЯХ В СУЧАСНИХ УМОВАХ (6 год.).

Практичне заняття (4 год.):

47.1. Передумови виникнення науки управління.

47.2. Підходи до класифікації напрямків розвитку науки управління. Загальна характеристика еволюції наукових підходів до управління організаціями.

47.3. Інтегровані підходи до управління. Спільні риси інтегрованих підходів до управління.

47.4. Сутнісна характеристика процесного, системного та ситуаційного підходів до управління: основні ідеї; внесок у розвиток науки управління; практичне застосування.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Ефективність управління. Поняття «ефективність управління».

Підходи до визначення ефективності управління: цільовий; функціональний; композиційний; множинний; поведінковий.

Показники ефективності управлінської діяльності. Напрямки підвищення ефективності управління організацією.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.

3. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Львів, 2002.

4. Немцов В.Д. Менеджмент організацій. Київ, 2001.

5. Петренко В.П., Данилюк М.О., Попадюк А.В., Табахарнюк М.О. Тактика особистої роботи менеджера (персональний менеджмент). - Івано-Франківськ: ІФОД, 1996. - 188с.

6. Петренко В.П., Данилюк М.О. Вступ до менеджменту. Івано-Франківськ, 1994.

ТЕМА 48. УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ (6 год.).

Практичне заняття (4 год.):

48.1. Система контролю якості медичної допомоги в Україні.

48.2. Організація контролю якості медичної допомоги в закладах охорони здоров'я.

Завдання для самостійної роботи (2год.):

Використання інформаційних технологій в системі контролю якості медичної допомоги.

Організація оперативного контролю якості керівником закладу охорони здоров'я.

Організація оперативного контролю якості головним позаштатним спеціалістом, заступником головного лікаря з лікувальної роботи.

Організація оперативного контролю якості на рівні відділення / структурного підрозділу закладу охорони здоров'я.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.

3. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Львів, 2002.

4. Немцов В.Д. Менеджмент організацій. Київ, 2001.

5. Петренко В.П., Данилюк М.О., Попадюк А.В., Табахарнюк М.О. Тактика особистої роботи менеджера (персональний менеджмент). - Івано-Франківськ: ІФОД, 1996. - 188с.

6. Петренко В.П., Данилюк М.О. Вступ до менеджменту. Івано-Франківськ, 1994.

ТЕМА 49. РОЛЬ КЕРІВНИКА В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (8 год.).

Практичне заняття (4 год.):

- 49.1. Сучасна система підготовки управлінського персоналу в Україні.
- 49.2. Вимоги до керівників медичних закладів у країнах ЄС.
- 49.3. Важливість розвитку системи навчання управлінських кадрів.
- 49.4. Пропозиції щодо вдосконалення системи безперервної освіти керівних кадрів системи охорони здоров'я.

Завдання для самостійної роботи (4год.):

Лідерство в організації.

Лідер в організації. Огляд теорій лідерства.

Підхід з позиції особистих якостей. Поведінковий підхід. Ситуаційний підхід.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.

3. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Львів, 2002.

4. Немцов В.Д. Менеджмент організацій. Київ, 2001.

5. Петренко В.П., Данилюк М.О., Попадюк А.В., Табахарнюк М.О. Тактика особистої роботи менеджера (персональний менеджмент). - Івано-Франківськ: ІФОД, 1996. - 188с.

6. Петренко В.П., Данилюк М.О. Вступ до менеджменту. Івано-Франківськ, 1994.

ТЕМА 50. УПРАВЛІНСЬКЕ РІШЕННЯ: ВИЗНАЧЕННЯ, ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ, ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ РІЗНИХ МЕТОДІВ ЙОГО ПРИЙНЯТТЯ (10 год.).

Практичне заняття (4 год.):

50.1. Управлінське рішення. Моделі прийняття управлінських рішень.

- 50.2. *Механізми формування управлінського рішення.*
- 50.3. *Етапи процесу прийняття управлінського рішення.*
- 50.4. *Відмова від прийняття управлінського рішення.*
- 50.5. *Роль керівника в процесі прийняття рішень.*

Завдання для самостійної роботи (6год.):

Етичні аспекти прийняття управлінських рішень. Вимоги до прийняття управлінських рішень.

Функції управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.
2. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.
3. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Львів, 2002.
4. Немцов В.Д. Менеджмент організацій. Київ, 2001.
5. Петренко В.П., Данилюк М.О., Попадюк А.В., Табахарнюк М.О. Тактика особистої роботи менеджера (персональний менеджмент). - Івано-Франківськ: ІФОД, 1996. - 188с.
6. Петренко В.П., Данилюк М.О. Вступ до менеджменту. Івано-Франківськ, 1994.

ТЕМА 51. ВИЗНАЧЕННЯ ВИДУ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ (10 год.).

Практичне заняття (4 год.):

51.1. Визначення управлінського рішення.

51.2. Класифікація управлінських рішень та умови прийняття управлінських рішень.

51.3. Методи прийняття раціональних рішень у менеджменті.

51.4. Поведінкові аспекти ухвалення рішень. Групове ухвалення рішення в організації.

Завдання для самостійної роботи (6 год.):

Основні види прийняття управлінських рішень: стандартне, бінарне та ін..

Процес прийняття бінарного та багатоваріантного рішення.

Порівняння раціонального та інноваційних процесів.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Львів, 2002.

3. Немцов В.Д. Менеджмент організацій. Київ, 2001.

4. Петренко В.П., Данилюк М.О., Попадюк А.В., Табахарнюк М.О. Тактика особистої роботи менеджера (персональний менеджмент). - Івано-Франківськ: ІФОД, 1996. - 188с.

5. Петренко В.П., Данилюк М.О. Вступ до менеджменту. Івано-Франківськ, 1994.

ТЕМА 52. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ З УРАХУВАННЯМ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ПРОШАРКІВ КОЛЛЕКТИВУ (7 год.).

Практичне заняття (3 год.):

52.1. Процес прийняття управлінських рішень та його складові. Збір та аналіз інформації.

52.2. Види спотворень інформації.

52.3. Визначення та діагностика проблеми.

52.4. Визначення альтернатив.

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Організаційні аспекти формування управлінських рішень.

Загальна структура, зміст і оформлення рішення.

Організація та контроль виконання управлінського рішення.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.

3. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Львів, 2002.

4. Немцов В.Д. Менеджмент організацій. Київ, 2001.

5. Петренко В.П., Данилюк М.О., Попадюк А.В., Табахарнюк М.О. Тактика особистої роботи менеджера (персональний менеджмент). - Івано-Франківськ: ІФОД, 1996. - 188с.

6. Петренко В.П., Данилюк М.О. Вступ до менеджменту. Івано-Франківськ, 1994.

ТЕМА 53. КОНТРОЛЬ ЗМІСТОВНОГО МОДУЛЯ (1 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ЕКОНОМІКА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

ТЕМА 54. ПРЕДМЕТ ТА МЕТОДИ ЕКОНОМІКИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (6 год.).

Лекція 8. Економіка охорони здоров'я (2 год.).

Особливості економіки галузі та ринкових відносин в охороні здоров'я.

Здоров'я і охорона здоров'я як товари.

Економічні проблеми охорони здоров'я.

Попит на здоров'я та охорону здоров'я.

Пропозиція медичних послуг. Баланс попиту та пропозиції.

Розподіл ресурсів охорони здоров'я: теоретичний підхід.

Медичне страхування та його особливості.

Контрольні запитання та завдання:

- 1) Неспроможність ринків функціонувати ефективно як підстава для державного втручання.

- 2) Елементи економічної структури на ринку охорони здоров'я.
- 3) Основи страхування та неспроможність приватного страхування здоров'я.
- 4) Характеристика ресурсів, їх значення для галузі охорони здоров'я.

Практичне заняття (2 год.):

54.1. Загальну мета економіки охорони здоров'я.

54.2. Чи можливе здійснення медичної практики без зв'язку з певною господарською формою?

54.3. Сферу економіко-медичних досліджень.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Формування економіки охорони здоров'я як науки.

Місце економіки охорони здоров'я у структурі сучасних економічних знань.

Чому економіка охорони здоров'я стала інтенсивно розвиватися в ХХ ст.?

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - С. 141.

4. Основи законодавства України про охорону здоров'я // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 4. - С. 19.

5. Ахламов А.Г., Кусик Н.Л. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / Укладачі: А. Г. Ахламов, Н. Л. Кусик. – Одеса: РІДУ НАДУ, 2011. – 134 с.

6. Баєва О.В. Страхова медицина і медичне страхування: навч. посіб. / О.В. Баєва. – К.: ВД “Персонал”, 2013. – 432 с.

7. Баєва О. В., Чебан В. І. Економіка та підприємництво в охороні здоров'я: Навч. посіб. - Чернівці: БДМУ, 2013. - 360 с.

8. Воронко О. С., Штепа Н. П. Економічний аналіз: Навч. посіб. - Л.: Новий Світ-2000, 2011. - 279 с.

ТЕМА 55. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

55.1. Сутність економічних відносин в лікувально-профілактичних установах (ЛПУ) на трьох крупних інформаційних рівнях.

55.2. Класифікація економічних ресурсів ЛПУ.

55.3. Власні, позикові й залучені засоби медичної установи. Основні засоби і оборотні фонди медичної установи.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Охарактеризувати лікувально-профілактичну установу як підприємство.

Дослідження матеріально-технічної бази як чинника господарської діяльності в медицині.

Типи ефективності стосовно охорони здоров'я як співвідношення витрат і одержаних результатів: медичну, економічну і соціальну.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Основи законодавства України про охорону здоров'я // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 4. - С. 19.

4. Ахламов А.Г., Кусик Н.Л. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / Укладачі: А. Г. Ахламов, Н. Л. Кусик. – Одеса: РІДУ НАДУ, 2011. – 134 с.

5. Баєва О.В. Страхова медицина і медичне страхування: навч. посіб. / О.В. Баєва. – К.: ВД “Персонал”, 2013. – 432 с.

6. Баєва О. В., Чебан В. І. Економіка та підприємництво в охороні здоров'я: Навч. посіб. - Чернівці: БДМУ, 2013. - 360 с.

7. Воронко О. С., Штепа Н. П. Економічний аналіз: Навч. посіб. - Л.: Новий Світ-2000, 2011. - 279 с.

**ТЕМА 56. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ЯК ГАЛУЗЬ ЕКОНОМІКИ.
МЕДИЧНА ПОСЛУГА (4 год.).**

Практичне заняття (2 год.):

56.1. *Поняття «послуга»? До якого типу послуг відноситься охорона здоров'я?*

56.2. *Класифікаційні підходи до послуг охорони здоров'я (категорії послуг).*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Взаємообумовлені класифікаційні групи і основні характеристики медичних послуг.

Економічні особливості медичних послуг.

Рекомендована література:

1. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

2. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.

3. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів України IV рівня акредитації)/ За редакцією В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010. – 328 с.

4. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - С. 141.

5. Ахламов А.Г., Кусик Н.Л. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / Укладачі: А. Г. Ахламов, Н. Л. Кусик. – Одеса: РІДУ НАДУ, 2011. – 134 с.

6. Баєва О. В., Чебан В. І. Економіка та підприємництво в охороні здоров'я: Навч. посіб. - Чернівці: БДМУ, 2013. - 360 с.

ТЕМА 57. РОЗВИТОК ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В УКРАЇНІ (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

57.1. Економічні чинники, які взаємодіють у процесі надання послуг охорони здоров'я.

57.2. Економічні особливості послуг охорони здоров'я.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Економічні особливості послуг охорони здоров'я.

Рекомендована література:

1. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.
2. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.
3. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів України IV рівня акредитації)/ За редакцією В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010. – 328 с.
4. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - С. 141.
5. Ахламов А.Г., Кусик Н.Л. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / Укладачі: А. Г. Ахламов, Н. Л. Кусик. – Одеса: РІДУ НАДУ, 2011. – 134 с.

6. Басва О. В., Чебан В. І. Економіка та підприємництво в охороні здоров'я: Навч. посіб. - Чернівці: БДМУ, 2013. - 360 с.

ТЕМА 58. ОСНОВИ МАРКЕТИНГУ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (5 год.).

Практичне заняття (3 год.):

58.1. Сутність сегментації ринку медичних послуг.

58.2. Основні класифікаційні чинники сегментації ринку медичних послуг і їх характеристику.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Попит на ринку медичних послуг та закон попиту.

Не цінові чинники (детермінанти) попиту на ринку медичних послуг.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

3. Основи законодавства України про охорону здоров'я // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 4. - С. 19.

4. Ахламов А.Г., Кусик Н.Л. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / Укладачі: А. Г. Ахламов, Н. Л. Кусик. – Одеса: РІДУ НАДУ, 2011. – 134 с.

5. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Львів, 2002.

ТЕМА 59. РИНКОВИЙ МЕХАНІЗМ ПОСЛУГ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА ЙОГО ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

59.1. Попит на ринку медичних послуг та закон попиту.

59.2. Пропозиція медичних послуг та закон пропозиції.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Не цінові чинники (детермінанти) попиту на ринку медичних послуг.

Не цінові чинники (детермінанти) пропозиції медичних послуг.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів України IV рівня акредитації)/ За редакцією В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010. – 328 с.

2. Баєва О.В. Страхова медицина і медичне страхування: навч. посіб. / О.В. Баєва. – К.: ВД “Персонал”, 2013. – 432 с.

3. Баєва О. В., Чебан В. І. Економіка та підприємництво в охороні здоров'я: Навч. посіб. - Чернівці: БДМУ, 2013. - 360 с.

4. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.

5. Воронко О. С., Штепа Н. П. Економічний аналіз: Навч. посіб. - Л.: Новий Світ-2000, 2011. - 279 с.

6. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Львів, 2002.

ТЕМА 60. ОПЛАТА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (6 год.).

Лекція 9. Оплата медичних послуг (2 год.).

Економічні особливості медичних послуг.

Взаємообумовлені класифікаційні групи і основні характеристики медичних послуг.

Класифікаційні підходи до послуг охорони здоров'я (категорії послуг).

Контрольні запитання та завдання:

1) Поняття «послуга»? До якого типу послуг відноситься охорона здоров'я?

2) Оплата амбулаторно-поліклінічної допомоги. Переваги і недоліки кожного з наведених методів оплати: на основі кошторису, за окремі послуги, за надані послуги згідно з бальною шкалою, за кожного пролікованого хворого, згідно з нормативом кількості людей, що їх закріплено за окремими лікарями або поліклініками.

3) Оплата стаціонарної допомоги. Переваги і недоліки кожного з наведених методів оплати: на основі кошторису, за окремі послуги, за кількість ліжко-днів, за кожного пролікованого хворого, за кількість завершених випадків госпіталізації, на основі глобального бюджету.

Практичне заняття (2 год.):

60.1. Чому необхідний пошук нових систем оплати праці медичних працівників?

60.2. Форми доходів, які можуть одержувати медичні працівники, зайняті в недержавному секторі охорони здоров'я.

60.3. Існуючі системи оплати праці в бюджетних медичних установах: форми і системи оплати праці.

60.4. Проблеми оплати праці медичних робітників.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Відношення населення України до платних медичних послуг.

Основні критерії витрат праці лікаря: існуючі норми і нормативи.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів України IV рівня акредитації)/ За редакцією В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010. – 328 с.

2. Баєва О.В. Страхова медицина і медичне страхування: навч. посіб. / О.В. Баєва. – К.: ВД “Персонал”, 2013. – 432 с.

3. Баєва О. В., Чебан В. І. Економіка та підприємництво в охороні здоров'я: Навч. посіб. - Чернівці: БДМУ, 2013. - 360 с.

4. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.

ТЕМА 61. ЦІНОУТВОРЕННЯ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

61.1. Основні групи цін на медичні послуги населенню.

61.2. Зовнішні чинники, що визначають ціну медичної послуги.

61.3. Внутрішні чинники, що визначають ціну медичної послуги.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Прямі витрати медичної установи як чинники збільшення його рентабельності (прибутковості).

Непрямі витрати медичної установи як чинники збільшення його рентабельності (прибутковості).

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів України IV рівня акредитації)/ За редакцією В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010. – 328 с.

2. Баєва О.В. Страхова медицина і медичне страхування: навч. посіб. / О.В. Баєва. – К.: ВД “Персонал”, 2013. – 432 с.

3. Баєва О. В., Чебан В. І. Економіка та підприємництво в охороні здоров'я: Навч. посіб. - Чернівці: БДМУ, 2013. - 360 с.

4. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.

ТЕМА 62. ФІНАНСУВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

62.1. Альтернативні методи фінансування закладів охорони здоров'я.

62.2. Страховий медичний фонд України з урахуванням національних особливостей.

62.3. Сучасні способи фінансування діяльності медичної установи: кредитування, лізинг, факторинг.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Особливості формування ринку медичних послуг в Україні.

Необхідність реформування закладів охорони здоров'я в самостійно господарюючі суб'єкти підприємницької діяльності.

Рекомендована література:

1. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

2. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.

3. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - С. 141.

4. Основи законодавства України про охорону здоров'я // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 4. - С. 19.

5. Охорона здоров'я України: стан, проблеми, перспективи / Л. А. Чепелевська, О. Р. Ситенко, В. В. Бедний [та ін.] ; за ред. В. В. Лазоришинця. – Київ : 2014. – 607 с. : іл., табл.

ТЕМА 63. ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ФІНАНСУВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (4 год.).

Практичне заняття (2 год.):

63.1. *Огляд чинної системи фінансування галузі охорони здоров'я в Україні.*

63.2. *Проблеми чинної системи фінансування галузі охорони здоров'я.*

63.3. *Огляд Європейських та Американських підходів до фінансування систем охорони здоров'я.*

63.4. *Огляд досвіду фінансування охорони здоров'я і запровадження медичного страхування в країнах центральної і східної Європи.*

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Опис систем охорони здоров'я та їх фінансування в деяких країнах Європи та США: Франція, Фінляндія, Німеччина, Нідерланди, Велика Британія, США та ін..

Можливості і варіанти розвитку системи фінансування галузі охорони здоров'я в Україні.

Рекомендована література:

Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Ахламов А.Г., Кусик Н.Л. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / Укладачі: А. Г. Ахламов, Н. Л. Кусик. – Одеса: РІДУ НАДУ, 2011. – 134 с.

5. Москаленко В.Ф. Системы здравоохранения: современный контекст . – К.: «Книгаплюс», 2012. – 320 с.

ТЕМА 64. БЮДЖЕТНЕ ТА ПОЗАБЮДЖЕТНЕ ФІНАНСУВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (6 год.).

Практичне заняття (2 год.):

64.1. Система багатоканального фінансування охорони здоров'я через упровадження обов'язкового медичного страхування: джерела фінансування медичних установ.

64.2. Позабюджетні джерела фінансування охорони здоров'я: основні поняття.

64.3. Страхова медицина: тлумачення основних термінів.

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Необхідність реформування охорони здоров'я в Україні.

Механізм формування та розподілу прибутку закладу охорони здоров'я.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Ахламов А.Г., Кусик Н.Л. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / Укладачі: А. Г. Ахламов, Н. Л. Кусик. – Одеса: РІДУ НАДУ, 2011. – 134 с.

4. Воронко О. С., Штепа Н. П. Економічний аналіз: Навч. посіб. - Л.: Новий Світ-2000, 2011. - 279 с.

ТЕМА 65. МЕДИКО-СТАТИСТИЧНІ ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (6 год.).

Практичне заняття (2 год.):

65.1. Основні фінансові показники діяльності медичної установи: загальне поняття.

65.2. Виробничі ресурси медичної установи: основний капітал, оборотний капітал.

65.3. Медико-статистичні показники: медико-демографічні, показники захворюваності, інвалідності, фізичного розвитку та ін..

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Зміст коефіцієнту покриття, ліквідності, маневреності, автономії лікувально-профілактичних закладів.

Рекомендована література:

1. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.

2. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів України IV рівня акредитації)/ За редакцією В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010. – 328 с.

3. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.

4. Охорона здоров'я в Україні: організація та законодавче забезпечення : монографія / А. І. Козаченко, В. М. Пашков, В. П. Лисак [та ін.] ; за загальною ред. : В. П. Лисака, В. М. Пашкова, І. А. Голованової. – Київ : МОРІОН, 2014. – 335 с. : іл., табл.

ТЕМА 66. СКЛАДОВІ ЧАСТИНИ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (8 год.).

Лекція 10. Фінансування охорони здоров'я в Україні (2 год.).

Огляд чинної системи фінансування галузі охорони здоров'я в Україні.

Проблеми чинної системи фінансування галузі охорони здоров'я.

Сучасні способи фінансування діяльності медичної установи: кредитування, лізинг, факторинг.

Система багатоканального фінансування охорони здоров'я через упровадження обов'язкового медичного страхування: джерела фінансування медичних установ.

Контрольні запитання та завдання:

- 1) Механізм формування та розподілу прибутку закладу охорони здоров'я.
- 2) Можливості і варіанти розвитку системи фінансування галузі охорони здоров'я в Україні.
- 3) Альтернативні методи фінансування закладів охорони здоров'я.

Практичне заняття (2 год.):

66.1. Складові частини системи охорони здоров'я: суб'єкт та об'єкт управління, блок наукового регулювання або служби інформаційного забезпечення.

66.2. Організаційно-функціональні цикли системи.

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Структура процесу організації: блоки, які показують необхідні дії, їх послідовність і взаємозв'язок.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.
2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.
3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.
4. Баєва О.В. Страхова медицина і медичне страхування: навч. посіб. / О.В. Баєва. – К.: ВД “Персонал”, 2013. – 432 с.
5. Баєва О. В., Чебан В. І. Економіка та підприємництво в охороні здоров'я: Навч. посіб. - Чернівці: БДМУ, 2013. - 360 с.
6. Воронко О. С., Штепа Н. П. Економічний аналіз: Навч. посіб. - Л.: Новий Світ-2000, 2011. - 279 с.

ТЕМА 67. КЕРУЮЧА ТА КЕРОВАНА СИСТЕМИ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я (8 год.).

Практичне заняття (4 год.):

- 67.1. Управління медичною справою в Україні.*
- 67.2. Керівник як суб'єкт керування.*
- 67.3.Вимоги до керуючого суб'єкта.*

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Основні вимоги до процесу управління.

Основні типи управління.

Рекомендована література:

1. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.

2. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів України IV рівня акредитації)/ За редакцією В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010. – 328 с.

3. Основи законодавства України про охорону здоров'я // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 4. - С. 19.

4. Ахламов А.Г., Кусик Н.Л. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / Укладачі: А. Г. Ахламов, Н. Л. Кусик. – Одеса: РІДУ НАДУ, 2011. – 134 с.

5. Баєва О.В. Страхова медицина і медичне страхування: навч. посіб. / О.В. Баєва. – К.: ВД “Персонал”, 2013. – 432 с.

ТЕМА 68. ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (8 год.).

Практичне заняття (4 год.):

68.1. Аналіз «витрати-вигоди».

68.2. Аналіз «витрати-ефективність».

68.3. Аналіз «витрати-корисність».

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Суть та можливості застосування різних методів аналізу ефективності на основі оцінки витрат.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.
2. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.
3. Основи законодавства України про охорону здоров'я // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 4. - С. 19.
4. 3. Ахламов А.Г., Кусик Н.Л. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / Укладачі: А. Г. Ахламов, Н. Л. Кусик. – Одеса: РІДУ НАДУ, 2011. – 134 с.

ТЕМА 69. КОНКУРЕНЦІЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (8 год.).

Практичне заняття (4 год.):

69.1. Різниця між основними моделями ринку: чиста конкуренція, монополія, олігополія, монополістична конкуренція.

69.2. Цінова дискримінація в сфері охорони здоров'я.

69.3. Поняття «еталонної конкуренції».

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Приклади конкуренції та суперництва в системі охорони здоров'я.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

2. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

3. Основи законодавства України про охорону здоров'я // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 4. - С. 19.

4. Ахламов А.Г., Кусик Н.Л. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / Укладачі: А. Г. Ахламов, Н. Л. Кусик. – Одеса: РІДУ НАДУ, 2011. – 134 с.

5. Баєва О.В. Страхова медицина і медичне страхування: навч. посіб. / О.В. Баєва. – К.: ВД “Персонал”, 2013. – 432 с.

6. Баєва О. В., Чебан В. І. Економіка та підприємництво в охороні здоров'я: Навч. посіб. - Чернівці: БДМУ, 2013. - 360 с.

7. Воронко О. С., Штепа Н. П. Економічний аналіз: Навч. посіб. - Л.: Новий Світ-2000, 2011. - 279 с.

ТЕМА 70. ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (8 год.).

Практичне заняття (4 год.):

68.1. Аналіз «витрати-вигоди».

68.2. Аналіз «витрати-ефективність».

68.3. Аналіз «витрати-корисність».

Завдання для самостійної роботи (4 год.):

Суть та можливості застосування різних методів аналізу ефективності на основі оцінки витрат.

Рекомендована література:

5. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів

України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

6. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.
7. Основи законодавства України про охорону здоров'я // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 4. - С. 19.
8. 3. Ахламов А.Г., Кусик Н.Л. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / Укладачі: А. Г. Ахламов, Н. Л. Кусик. – Одеса: РІДУ НАДУ, 2011. – 134 с.

ТЕМА 71. ОПЛАТА МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ (6 год.)

Практичне заняття (4 год.):

71.1. Оплата амбулаторно-поліклінічної допомоги. Переваги і недоліки кожного з наведених методів оплати: на основі кошторису, за окремі послуги, за надані послуги згідно з бальною шкалою, за кожного пролікованого хворого, згідно з нормативом кількості людей, що їх закріплено за окремими лікарями або поліклініками.

71.2. Оплата стаціонарної допомоги. Переваги і недоліки кожного з наведених методів оплати: на основі кошторису, за окремі послуги, за кількість ліжко-днів, за кожного пролікованого хворого, за кількість завершених випадків госпіталізації, на основі глобального бюджету.

Завдання для самостійної роботи (2 год.):

Взаємообумовлені класифікаційні групи і основні характеристики медичних послуг.

Економічні особливості медичних послуг.

Рекомендована література:

1. Воронко О. С., Штепа Н. П. Економічний аналіз: Навч. посіб. - Л.: Новий Світ-2000, 2011. - 279 с.
2. Ахламов А.Г., Кусик Н.Л. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / Укладачі: А. Г. Ахламов, Н. Л. Кусик. – Одеса: РІДУ НАДУ, 2011. – 134 с.
3. Москаленко В.Ф. Системы здравоохранения: современный контекст . – К.: «Книгаплюс», 2012. – 320 с.

ТЕМА 72. КОНТРОЛЬ ЗМІСТОВНОГО МОДУЛЯ (1 год.).

ТЕМА 73. ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ (2 год.).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна: (Базова)

1. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації /За заг. ред. В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010, – 328 с.

2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я /Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.

3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.

4. Громадське здоров'я : національний підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузева [та ін.]; ред.: В. Ф. Москаленко; МОЗ України; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – 3-тє вид. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 560 с., іл., табл.

5. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.

6. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів України IV рівня акредитації)/ За редакцією В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010. – 328 с.

Додаткова:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - С. 141.

2. Основи законодавства України про охорону здоров'я // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 4. - С. 19.

3. Ахламов А.Г., Кусик Н.Л. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. / Укладачі: А. Г. Ахламов, Н. Л. Кусик. – Одеса: РІДУ НАДУ, 2011. – 134 с.
4. Баєва О.В. Страхова медицина і медичне страхування: навч. посіб. / О.В. Баєва. – К.: ВД “Персонал”, 2013. – 432 с.
5. Баєва О. В., Чебан В. І. Економіка та підприємництво в охороні здоров'я: Навч. посіб. - Чернівці: БДМУ, 2013. - 360 с.
6. Воронко О. С., Штепа Н. П. Економічний аналіз: Навч. посіб. - Л.: Новий Світ-2000, 2011. - 279 с.
7. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Львів, 2002.
8. Немцов В.Д. Менеджмент організацій. Київ, 2001.
9. Петренко В.П., Данилюк М.О., Попадюк А.В., Табахарнюк М.О. Тактика особистої роботи менеджера (персональний менеджмент). - Івано-Франківськ: ІФОД, 1996. - 188с.
10. Петренко В.П., Данилюк М.О. Вступ до менеджменту. Івано-Франківськ, 1994.
11. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.
12. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.
13. Біостатистика : підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, М. В. Голубчиков [та ін.] ; ред. В. Ф. Москаленко. – К.: Книга плюс, 2009. – 184 с.

14. Москаленко В.Ф. Системи здравоохранения: современный контекст . – К.: «Книгаплюс», 2012. – 320 с.

15. Первинна медико-санітарна допомога/сімейна медицина/ за ред. В.М. Князевича. – К., 2010. – 404 с.

16. Охорона здоров'я України: стан, проблеми, перспективи / Л. А. Чепелевська, О. Р. Ситенко, В. В. Бедний [та ін.] ; за ред. В. В. Лазоришинця. – Київ : 2014. – 607 с. : іл., табл.

17. Охорона здоров'я в Україні: організація та законодавче забезпечення : монографія / А. І. Козаченко, В. М. Пашков, В. П. Лисак [та ін.] ; за загальною ред. : В. П. Лисака, В. М. Пашкова, І. А. Голованової. – Київ : МОРІОН, 2014. – 335 с. : іл., табл.

В тому числі інтернет ресурси:

1. http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/
2. <https://ppt-online.org/495154>
3. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/19968/1/2.-osnovy-medychnoyi-statystyky_ilovepdf_compressed%20%281%29.pdf
4. <http://guidelines.moz.gov.ua/>
5. <http://moz.gov.ua/article/protocols/test3>
6. <http://mtd.dec.gov.ua/images/Present2/4.pdf>

Питання на залік

1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я як наука. Основні методи. Історія розвитку.
2. Медико соціальні дослідження 19-го поч.20-го століття.
3. Цільові підходи до визначення поняття “здоров'я”.
4. Медичні показники здоров'я населення.

5. Провідні групи чинників, що впливають на здоров'я населення. Особливості вивчення впливу чинників різного походження на здоров'я населення. Дотримання вимог доказової медицини.
6. Класифікація факторів ризику, які впливають на здоров'я, методика їх вивчення.
7. Системи охорони здоров'я в сучасному світі, їх особливості.
8. Принципи розвитку національних систем охорони здоров'я згідно з рекомендаціями ВООЗ.
9. Основні принципи охорони здоров'я в Україні.
10. Права громадян на охорону здоров'я їх обов'язки, права та соціальний захист медичних працівників.
11. Предмет і зміст демографії, значення демографічних даних для практики охорони здоров'я. Зміни чисельності та складу населення різних регіонів світу та країн, України за останні роки.
12. Методика вивчення природного руху населення, джерела інформації, показники.
13. Народжуваність, її рівні в Україні. Чинники, що впливають на рівень народжуваності.
14. Смертність. Методика обчислення загального та спеціальних показників. Особливості та причини смертності в різних групах населення. Динаміка цього показника в різних регіонах, окремих країнах і Україні.
15. Смертність немовлят. Вікові особливості. Провідні причини, чинники, які впливають на її формування. Медико-соціальні аспекти зниження смертності немовлят.
16. Середньо-очікувана тривалість життя (СОТЖ), взаємозв'язок із індексом розвитку людського потенціалу (ІРЛП). Тенденції динаміки СОТЖ у окремих регіонах світу, країнах і Україні. Врахування впливу "тягаря хвороб" на СОТЖ.
17. Поняття про захворюваність, її медико-соціальне значення.

18. Методи вивчення захворюваності. Переваги та можливості різних методів. Фактори та умови, які впливають на повноту даних про захворюваність міського та сільського населення.
19. Міжнародна статистична класифікація хвороб травм і причин смерті принципи її побудови та значення.
20. Методика вивчення захворюваності за даними звертань у лікувально-профілактичні заклади. Види захворюваності, їх порівняльна оцінка.
21. Загальна захворюваність, джерела вивчення. Облікові документи, правила заповнення.
22. Показники загальної захворюваності. Її особливості серед міського та сільського населення.
23. Інфекційна захворюваність: доцільність спеціального обліку. Одиниці спостереження. Облікові документи та їх маршрут, основні показники.
24. Захворюваність на найважливіші неепідемічні захворювання: перелік нозологічних форм, доцільність спеціального обліку, одиниці спостереження, облікові документи та їх маршрут. Основні показники.
25. Госпіталізована захворюваність. Поняття, доцільність спеціального обліку, одиниці спостереження, методи вивчення основні показники.
26. Захворюваність з тимчасовою втратою працездатності (ТВП), джерела та методи вивчення. Одиниця спостереження. Показники захворюваності з ТВП.
27. Медико-соціальне значення найважливіших хвороб.
28. Хвороби системи кровообігу (ХСК), їх медико-соціальне значення. Фактори, що впливають на захворюваність ХСК, система лікувально-профілактичних заходів і заходи щодо зниження цієї патології.
29. Злоякісні новоутворення (ЗН), їх медико-соціальне значення. Провідні фактори ризику ЗН. Система лікувально-профілактичних заходів і заходи щодо зниження цих захворювань.
30. Туберкульоз, ВІЛ-інфекція/СНІД як медико-соціальні проблеми.

31. Порівняльна оцінка методів вивчення захворюваності в країнах з різними системами охорони здоров'я.
32. Тенденції. Вікові та статеві особливості окремих видів захворюваності в регіонах світу, в країнах з різним економічним розвитком.
33. Організаційні принципи лікувально-профілактичної допомоги .
34. Види лікувально-профілактичної допомоги та заклади, що її надають.
35. Види лікувально-профілактичної допомоги за ступенем складності.
36. Визначення поняття «первинна медико-санітарна допомога» (ПМСД)
37. Основні принципи ПМСД.
38. Чинники розвитку сімейної медицини.
39. Завдання сімейного лікаря за визначенням експертів ВООЗ.
40. Характеристика існуючих організаційних моделей роботи сімейних лікарів.
41. Приклади організації системи сімейної практики в різних країнах (Великобританія, Скандинавські країни, США, Росія).
42. Фактичний стан ПМСД в Україні, її поетапне реформування на засадах сімейної медицини.
43. Можливі організаційні моделі сімейної медицини в Україні.
44. Підрозділи амбулаторій сімейної медицини.
45. Штатні посади працівників сімейної медицини.
46. Завдання та зміст роботи сімейного лікаря. Співпраця з різними заходами охорони здоров'я , соціальними службами.
47. Роль амбулаторно-поліклінічних закладів у медичному забезпеченні населення.
48. Функції поліклінік і амбулаторій, їх лікувальна та профілактична робота.
49. Завдання та сутність диспансерного методу. Етапи диспансеризації.
50. Зміна змісту та організація роботи поліклінік за умови розвитку сімейної медицини.
51. Формування потреби в госпіталізації.
52. Види стаціонарів. Функції сучасної лікарні, її складових частин.

53. Заходи щодо раціонального використання ліжкового фонду. Значення спадкоємності між позалікарняними закладами та стаціонаром.
54. Значення стаціонарозамінюючої допомоги, її організаційні форми.
55. Функції та структура денного стаціонару.
56. Безпека пацієнтів.
57. Облік роботи амбулаторно-поліклінічних закладів і стаціонарів, методика вивчення і аналіз показників їх діяльності.
58. Особливості медичного забезпечення сільського населення; чинники, що на нього впливають. Етапність надання медичної допомоги. Заклади, що належать до кожного етапу.
59. Сільська лікарська дільниця, її функція, структура. Завдання, перспективи подальшого розвитку. Обсяг медичної допомоги на цьому етапі.
60. Сільська лікарська амбулаторія як заклад ПМСД, структура, штати, функція.
61. Центральна районна лікарня (ЦРЛ), як центр спеціалізованої допомоги сільському населенню. Завдання, структура, напрямки, удосконалення діяльності. Організаційно-методична робота ЦРЛ.
62. Обласна лікарня. Структура, обсяг і особливості надання поліклінічної та стаціонарної допомоги населенню області.
63. Організація роботи служби швидкої медичної допомоги (ШМД), її заклади.
64. Станція ШМД, основні завдання та функції.
65. Виїзна бригада ШМД. Склад, завдання, функції.
66. Лікарня ШМД. Структура штати, завдання та основні функції.
67. Організація ШМД у сільській місцевості.
68. Медицина катастроф, роль служби ШМД в ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.
69. Оцінка стану здоров'я літніх людей. Її особливості.
70. Основні тенденції організації геріатричної допомоги в світі та Україні.

71. Лікувально-профілактичні заклади (підрозділи) ті інші заклади, що надають медико-соціальну допомогу літнім людям в Україні.
72. Перспективи розвитку медичного обслуговування літніх людей у світі та Україні.
73. Система охорони материнства та дитинства. Законодавства з охорони материнства та дитинства в Україні .
74. Організація акушерсько-гінекологічної допомоги міському та сільському населенню.
75. Пологовий будинок, його функції, структура.
76. Жіноча консультація, структура. Функції, показники діяльності. Роль жіночої консультації в антенатальній охороні плоду, зв'язок з дитячою поліклінікою та санітарно-епідеміологічної станцією.
77. Організація лікувально-профілактичної допомоги дітям, основні типи закладів. Дитяча поліклініка, функції, структура. Профілактична та протиепідемічна робота дитячої поліклініки.
78. Дільничний принцип організації медичної допомоги дітям зміст роботи дільничного педіатра та медичної сестри.
79. Зміст роботи кабінету (відділення) здорової дитини та кабінету щеплень.
80. Медичне забезпечення дітей, які проживають у сільській місцевості. Функції районного педіатра.
81. Особливості організації стаціонарної допомоги дітям.
82. Мета медичної експертизи та її види. Заклади, що проводять експертизу відповідного виду.
83. Види та ступінь непрацездатності
84. Система державного соціального страхування в Україні. Порядок і умови оплати по листкам непрацездатності.
85. Завдання ЛПЗ з медико-соціальної експертизи працездатності
86. Послідовність дій лікаря при експертизі тимчасової непрацездатності.
87. Види тимчасової непрацездатності та правила видачі листків непрацездатності при захворюваннях.

88. Правила видачі листків непрацездатності при травмах і переведенні на іншу роботу.
89. Правила видачі листків непрацездатності по догляду за хворою дитиною та дорослим членом сім'ї.
90. Правила видачі листків непрацездатності при карантині та протезуванні.
91. Організація експертизи стійкої втрати працездатності. Медико-соціальна експертна комісія (МСЕК) її види, склад, функції.
92. Види та основні причини стійкої непрацездатності.
93. Документація та основні показники, що використовуються в роботі МСЕК.
94. Складові частини якості медичної допомоги.
95. Методики оцінки якості, вимоги до їх конкретності та об'єктивності
96. Сутність і можливості застосування моделей кінцевих результатів.
97. Методичні підходи до відбору показників результативності та дефектів діяльності різних закладів ОЗ.
98. Методика визначення інтегрального коефіцієнта інтенсивності (КІ) та його оцінка.
99. Стандарти якості медичної допомоги, медичних технологій.
100. Організація контролю якості медичної допомоги.
101. Досвід оцінки медичного забезпечення в країнах з різними системами ОЗ.
102. Значення експертних оцінок для аналізу стану медичної допомоги різним контингентам населення, сутність і методика їх проведення.
103. Менеджмент як наука та практика управління.
104. Основні сучасні школи менеджменту.
105. Основні методи управління.
106. Поняття про суб'єкт і об'єкт управління.
107. Структурно-функціональні системи управління.
108. Провідні управлінські функції.

109. Складові частини системи ОЗ. Керуюча та керована системи в охороні здоров'я.
110. Структура управління в системі ОЗ.
111. Складові частини управлінського циклу.
112. Методика прийняття управлінських рішень, технологія їх реалізації.
113. Управління персоналом. Провідна роль керівника. Типи поведінки менеджера.
114. Соціально-психологічні проблеми менеджменту в системі ОЗ, чинники, що впливають на його ефективність.
115. Умови та заходи, що впливають на формування здорового способу життя.
116. Напрямки формування здорового способу життя.
117. Заклади охорони здоров'я, відомства та служби, які беруть участь у формуванні здорового способу життя.
118. Основні напрямки та засоби медико-гігієнічного навчання та виховання в різних закладах охорони здоров'я.
119. Методи та засоби медико-гігієнічного навчання та виховання населення, їх особливості та переваги.
120. Підготовка лекції на санітарно-просвітницьку тему.
121. Структура лекції, задачі її складових частин.